

1351. Energetski zakon (uradno prečiščeno besedilo) (EZ-UPB2), Stran 3549.

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 9. marca 2007 potrdil uradno prečiščeno besedilo Energetskega zakona, ki obsega:

- Energetski zakon - EZ (Uradni list RS, št. 79/99 z dne 30. 9. 1999),
- popravek Energetskega zakona - EZ (Uradni list RS, št. 8/00 z dne 31. 1. 2000),
- Zakon o državni upravi - ZDU-1 (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 14. 6. 2002),
- Zakon o graditvi objektov - ZGO-1 (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - EZ-A (Uradni list RS, št. 51/04 z dne 7. 5. 2004),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - EZ-B (Uradni list RS, št. 118/06 z dne 17. 11. 2006) in
- popravek Zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - EZ-B (Uradni list RS, št. 9/07 z dne 2. 2. 2007).

Št. 320-01/98-7/12

Ljubljana, dne 9. marca 2007

EPA 1139-IV

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
France Cukjati, dr. med., l.r.

E N E R G E T S K I Z A K O N
uradno prečiščeno besedilo (EZ-UPB2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa načela energetske politike, pravila za delovanje trga z energijo, načine in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb na področju energetike, načela zanesljive oskrbe in učinkovite rabe energije ter pogoje za obratovanje energetskih postrojenj, pogoje za opravljanje energetske dejavnosti, ureja izdajanje licenc in energetskih dovoljenj ter organe, ki opravljajo upravne naloge po tem zakonu.

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske skupnosti:

- Direktiva 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES (UL L št. 176 z dne 15. 7. 2003),
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES (UL L št. 176 z dne 15. 7. 2003),
- Direktiva Sveta 2004/67/ES z dne 26. aprila 2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti

oskrbe z zemeljskim plinom (UL L št. 127 z dne 29. 4. 2004),

- Direktiva 2001/77/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo (UL L št. 283 z dne 27. 10. 2001),

- Direktiva 2004/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o spodbujanju soproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS (UL L št. 52 z dne 21. 4. 2004),

- Direktiva 2002/91/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o energetske učinkovitosti stavb (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003). Prenos Direktive 2002/91/ES v zvezi z metodologijo za izračun in zahtevami za energetske učinkovitost stavb ureja zakon, ki ureja gradnjo objektov, redne preglede kotlov pa ureja zakon, ki ureja varstvo okolja.

2. člen

S tem zakonom se zagotavljajo pogoji za varno in zanesljivo oskrbo uporabnikov z energetske storitvami po tržnih načelih, načelih trajnostnega razvoja, ob upoštevanju njene učinkovite rabe, gospodarne izrabe obnovljivih virov energije ter pogojev varovanja okolja.

3. člen

S tem zakonom se zagotavlja konkurenčnost na trgu energije po načelih nepristranskosti in preglednosti, upošteva varstvo potrošnikov in izvajanje učinkovitega nadzora nad oskrbo z energijo.

4. člen

V tem zakonu uporabljeni pojmi pomenijo:

- biomasa: je biorazgradljiva frakcija izdelkov, ostankov in odpadkov iz kmetijstva (vključujoč rastlinske in živalske substance) ter gozdarstva in lesne industrije, kot tudi biorazgradljiva frakcija industrijskih in komunalnih odpadkov, katerih energetske uporabo dovoljujejo predpisi o ravnanju z odpadki;
- cena za uporabo omrežja: je cena, ki jo odjemalec električne energije oziroma zemeljskega plina plača za dostop do omrežij in je sestavljena iz omrežnine ter dodatkov k omrežnini iz desete alineje, katerih višino določi Vlada Republike Slovenije;
- daljinsko ogrevanje: je dobava toplote ali hladu iz omrežij za distribucijo, ki se uporablja za ogrevanja ali hlajenje prostorov ter za pripravo sanitarne vode;
- dejavnost systemskega operaterja: je prenos oziroma distribucija električne energije ali zemeljskega plina ter upravljanje, vzdrževanje, obratovanje in razvoj prenosnega oziroma distribucijskega omrežja, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- distribucija: je transport goriv ali električne energije po distribucijskem omrežju;
- distribucijsko omrežje: je energetske omrežje od prenosnega omrežja do končnega odjemalca;
- dobava: je prodaja, tudi nadaljnja, energije in goriv odjemalcem;
- dobavitelj energije: je pravna ali fizična oseba, ki odjemalcu prodaja energijo ali gorivo;
- dobavni pogoji: so tehnično in ekonomsko opredeljene obveznosti za dobavo energije, ki zavezujejo systemskega operaterja, dobavitelja in odjemalca;
- dodatki k omrežnini: so dodatki namenjeni za pokrivanje stroškov:
 - a) delovanja Javne agencije Republike Slovenije za energijo,
 - b) obveznega odkupa električne energije oziroma izplačila premije za električno energijo, ki jo systemski operaterji odkupijo od kvalificiranih proizvajalcev,
 - c) obveznega odkupa električne energije oziroma izplačila premije za električno energijo, ki

jo sistemski operaterji odkupijo od proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva,

č) sprostitev dolgoročnih prenosnih zmogljivosti za prenos zemeljskega plina,

d) stroškov dobaviteljev zaradi neustavitve dobave energije,

e) delovanja organizatorja trga,

f) spodbujanja učinkovite rabe in obnovljivih virov energije;

- dolgoročna pogodba o dobavi zemeljskega plina: je pogodba o dobavi zemeljskega plina, sklenjena za več kot 10 let;
- dostop do omrežja: je pravica do uporabe omrežja z namenom, da se izpolnijo pogodbe o dobavi električne energije ali zemeljskega plina ob upoštevanju dejanskega stanja v omrežju;
- električna energija iz obnovljivih virov je:
 - a) električna energija, proizvedena v elektrarnah, ki uporabljajo izključno obnovljive vire energije,
 - b) delež električne energije iz obnovljivih virov energije, ki je proizvedena v kombiniranih elektrarnah, ki uporabljajo tudi fosilna goriva in
 - c) električna energija iz točk a) in b) te alinee, ki je uporabljena za polnjenje sistemov za shranjevanje energije, vendar brez električne energije, ki je proizvedena iz teh sistemov;
- energetska učinkovitost stavbe: je učinkovitost dejansko porabljene ali ocenjene energije za zadovoljevanje potreb, povezanih s predvideno uporabo stavbe, ki vključuje ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, gretje sanitarne vode in razsvetlavo in druge namene;
- energetska izkaznica stavbe: je javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe s priporočili za povečanje energetske učinkovitosti;
- energetske storitve: so storitve, katerih ključni pogoj je raba energije, kot je to npr. zagotavljanje razsvetljave, ogrevanja, hlajenja, transporta, delovanja informacijskih in komunikacijskih naprav, mehanskega dela ter kemične in električne energije;
- energija: je vsaka oblika proizvedene ali pridobljene energije, namenjene za dobavo ali prodajo;
 - geotermalna energija: je toplotna energija, pridobljena iz zemlje z vodonosniki;
 - goriva: so trdna, tekoča in plinasta goriva, ki z zgorevanjem ali drugim kemičnim ali fizikalnim procesom sproščajo energijo;
 - gospodinjski odjemalec: je odjemalec, ki kupuje električno ali drugo energijo za lastno domačo porabo, kar izključuje opravljanje gospodarske ali poklicne dejavnosti;
 - izravnalna energija: je električna energija, ki je potrebna za izravnavo odstopanj dejanske porabe in proizvodnje v določenem trenutku od napovedane porabe in proizvodnje;
 - izravnalni trg z električno energijo: je trg izravnalne energije;
 - klimatski sistem: je kombinacija vseh komponent, ki zagotavljajo obdelavo zraka, pri kateri je temperatura zraka regulirana ali se jo lahko zniža, lahko tudi v kombinaciji z regulacijo prezračevanja, vlažnosti in čistoče zraka;
 - kvalificirani proizvajalec: je proizvajalec, ki v posameznih proizvodnih objektih proizvaja električno energijo in toploto z nadpovprečno dejansko doseženim izkoristkom pri soproizvodnji toplote in električne energije, ali če izkorišča obnovljive vire energije na način, ki je skladen z varstvom okolja;
 - lokalni energetski koncept: je koncept razvoja samoupravne lokalne skupnosti ali več samoupravnih lokalnih skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki poleg načinov bodoče oskrbe z energijo vključuje tudi ukrepe za učinkovito rabo energije, soproizvodnjo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije;
 - nasedle investicije: so investicije, ki so bile načrtovane in izvedene pred 1. januarjem 1997 in v tržnih razmerah niso rentabilne, oziroma se ne morejo amortizirati;
 - nazivna izhodna moč klimatskega sistema: je največja toplotna moč, za katero proizvajalec navede in zagotavlja, da jo je mogoče dosegati ob podani učinkovitosti pri neprekinjenem delovanju;

- neposredni oskrbovalni vod električne energije: je električni vod, ki povezuje elektrarno in odjemalca, ki nista priklopljena na omrežje, ali proizvajalca električne energije in dobavitelja za neposredno dobavo električne energije lastnim prostorom, družbam in upravičenim odjemalcem v njihovi večinski lasti;
- neposredni oskrbovalni vod zemeljskega plina: je vod zemeljskega plina, ki dopolnjuje že povezano omrežje;
- obnovljivi viri energije: so viri energije, ki se v naravi ohranjajo in v celoti ali pretežno obnovljajo, zlasti pa energija vodotokov, vetra in biomase ter geotermalna in neakumulirana sončna energija;
- odjemalec: je pravna ali fizična oseba, ki je na pogodbeni osnovi oskrbovana z energijo ali gorivi za lastno rabo ali za nadaljnjo prodajo;
- omrežje: je sistem povezanih naprav, ki so namenjene prenosu ali distribuciji električne energije, toplote ali plina do odjemalcev;
- omrežnina: je del cene za uporabo omrežij, ki je namenjen plačevanju izvajanja gospodarske javne službe dejavnosti sistemskih operaterjev distribucijskih in prenosnih omrežij in pokrivanje stroškov sistemskih storitev;
- organizator trga: je pravna oseba, ki je določena za organiziranje delovanja trga z električno energijo ali z zemeljskim plinom po določbah tega zakona;
- oskrba z energijo: je proces pridobivanja in predelave, proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave energije;
- organiziran trg z energijo: je ustanova, v kateri poteka organizirana izmenjava povpraševanj po nakupu s ponudbami po dobavi energije ter trgovanje za dan časovni okvir;
- povezovalni vod je:
 - a) električni vod, ki povezuje omrežja električne energije,
 - b) prenosni vod zemeljskega plina, ki povezuje prenosno omrežje v Republiki Sloveniji s prenosnimi omrežji drugih držav;
- pridobivanje: je proces izkoriščanja goriv in toplote iz naravnega okolja;
- priključitev na omrežje: je fizična priključitev ali priklop na energetska omrežje pod pogoji določenimi s tem zakonom;
- proizvodnja: je fizikalni ali kemični proces transformacije goriv in obnovljivih virov energije v električno, toplotno in druge oblike energije;
- predelava goriv: je kemični ali fizikalni proces, s katerim gorivu spreminjamo lastnosti ali stanje;
- prenos: je transport goriv ali električne energije po prenosnem omrežju;
- prenosno omrežje: je visokonapetostno električno omrežje ali visokotlačno plinsko omrežje od proizvajalca oziroma povezave s sosednjimi prenosnimi omrežji do distribucijskega omrežja ali do uporabnika omrežja;
- sistemske storitve: so storitve, ki omogočajo nemoteno, zanesljivo in kvalitetno delovanje energetskih sistemov;
- sistemski operater: je pravna ali fizična oseba, ki je v skladu s tem zakonom določena za opravljanje dejavnosti sistema operaterja na posameznem omrežju, skladišču zemeljskega plina ali terminalu za utekočinjen zemeljski plin;
- soproizvodnja toplote in električne energije (v nadaljnjem besedilu: soproizvodnja): je tehnološki proces sočasne proizvodnje koristne toplote in električne oziroma mehanske energije iz istega goriva;
- stavba: je krita konstrukcija s stenami, v kateri se uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev; pojem stavba se lahko nanaša na stavbo kot celoto ali njene dele, ki so bili projektirani ali spremenjeni za ločeno uporabo;
- tarifni sistem za prodajo energije: je splošni akt, ki določa elemente in način njihove uporabe za prodajo energije tarifnim odjemalcem glede na vrsto odjema;

- tarifni odjemalec: je odjemalec, ki po določbah tega zakona ni upravičeni odjemalec;
- tekoča goriva: so utekočinjeni naftni plin, primarni bencin, motorni bencin - osvinčeni, motorni bencin - neosvinčeni, letalski bencin za batne motorje, bencinsko gorivo za reaktivne motorje, petrolejsko gorivo za reaktivne letalske motorje, ostali petroleji, ekstra lahko kurilno olje, dieselsko gorivo, bioetanol, biodizel, kurilno olje;
- terminal z utekočinjenim zemeljskim plinom: je terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, njegovo skladiščenje in uplinjanje;
- toplotna črpalka: je naprava ali sistem, ki odvzema toploto pri nižji temperaturi iz različnih toplotnih virov, na primer iz zraka, vode ali zemlje, in jo pri višji temperaturi dobavlja stavbi;
- trajnostni razvoj: je razvoj, s katerim zadostimo sedanje potrebe ne da bi ogrozili možnost bodočih generacij, da zadostijo svojim lastnim potrebam;
- tranzit: je transport električne energije ali zemeljskega plina z območja druge države čez ozemlje Republike Slovenije v drugo državo;
- trgovec: je pravna ali fizična oseba, ki kupuje energijo ali gorivo za nadaljnjo prodajo;
- uporabnik omrežja: je pravna ali fizična oseba, ki iz omrežja odjema ali v omrežje oddaja energijo;
- upravičeni odjemalec: je odjemalec, ki lahko prosto izbira dobavitelja po določbah tega zakona;
- varčevalni potencial: je delež energije v skupnem obsegu rabe energije pri porabniku, ki ga je možno znižati z ekonomsko utemeljenimi vlaganji.

4.a člen

V zakonu uporabljeni izraz »upravljalec prenosnega omrežja« in izraz »izvajalec prenosa« v različnih sklonih in številih se v celotnem besedilu tega zakona nadomestita z izrazom »sistemski operater prenosnega omrežja«, izraz »upravljalec distribucijskega omrežja« in izraz »izvajalec distribucije« v različnih sklonih in številih pa se v celotnem besedilu tega zakona nadomestita z izrazom »sistemski operater distribucijskega omrežja«, vse v ustreznih sklonih, številih in sklicu na vrsto energetskega omrežja.

Izraz »minister, pristojen za energetiko« se v celotnem besedilu tega zakona nadomesti z izrazom »minister, pristojen za energijo«, izraz »ministrstvo, pristojno za energetiko« pa z izrazom »ministrstvo, pristojno za energijo« vse v ustreznem sklonu. (Opomba: določbe tega člena so upoštevane v celotnem prečiščenem besedilu, razen v prehodnih določbah Energetskega zakona, Uradni list RS, št. 79/99, ki urejajo prehodno obdobje v zvezi z določbami 20. in 30. člena citiranega zakona)

5. člen

Določbe tega zakona se, kolikor ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo za pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalci energetske dejavnosti) na naslednjih področjih energetske dejavnosti:

- proizvodnja električne energije in toplote za daljinsko ogrevanje,
- predelava nafte ali naftnih derivatov,
- transport energije in goriv po omrežjih,
- dejavnost sistemskega operaterja,
- skladiščenje plinskih, tekočih in trdih goriv,
- dobava električne energije, plina ali toplote,
- organiziranje trga z električno energijo oziroma zemeljskim plinom,
- trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo ali zemeljskim plinom,
- proizvodnja, trgovanje in distribucija tekočih goriv.

Dejavnosti iz prejšnjega odstavka so tržne dejavnosti, kolikor ta zakon ne določa drugače.

Besedilo prvega in drugega odstavka tega člena se ne nanaša na javne gospodarske zavode, ki opravljajo svojo dejavnost na podlagi posebnih zakonov.

II. LICENCE

6. člen

Za opravljanje energetskih dejavnosti iz prejšnjega člena je potrebno pridobiti licenco za:

- proizvodnjo električne energije in toplote za daljinsko ogrevanje nad 1 MW v posamezni elektrarni ali toplarni,
 - proizvodnjo, trgovanje in distribucijo tekočih goriv,
 - predelavo nafte ali naftnih derivatov,
 - transport energije in goriv po omrežjih,
 - dejavnost systemskega operaterja,
 - skladiščenje plinskih, tekočih in trdih goriv,
 - dobavo električne energije, plina ali toplote,
 - organiziranje trga z električno energijo oziroma zemeljskim plinom,
 - zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo ali zemeljskim plinom.
- Licenco izda Agencija za energijo.

7. člen

Licenca se lahko izda pravni ali fizični osebi, ki:

1. je registrirana oziroma priglašena za opravljanje energetskih dejavnosti,
2. ima strokovno usposobljene delavce za izvajanje dejavnosti, za katero želi pridobiti licenco,
3. razpolaga s finančnimi sredstvi ali dokaže da jih lahko dobi v obsegu, potrebnem za izvajanje energetske dejavnosti, za katero želi pridobiti licenco,
4. ji v zadnjih desetih letih pred vložitvijo vloge za dodelitev licence ni bila odvzeta enaka licenca,
5. ni bila v zadnjih petih letih pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje povezano z opravljanjem gospodarskih dejavnosti, ki jih ureja ta zakon.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z uredbo predpiše podrobnejše pogoje za izdajo licence za izvajanje energetske dejavnosti glede potrebnega obsega finančnih sredstev, strokovne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, obrazec licence, podatke, ki so potrebni za vodenje registra izdanih in odvzetih licenc, ter način rednega poročanja imetnikov licenc o obsegu opravljanja energetske dejavnosti.

Register izdanih in odvzetih licenc vodi Agencija Republike Slovenije za energijo (v nadaljnjem besedilu: Agencija za energijo).

Kadar je imetnik licence fizična oseba, se v register vpišejo še naslednji osebni podatki: osebno ime imetnika licence, enotna matična števila imetnika licence in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika licence. Podatki iz registra so javni, razen enotne matične številke imetnikov licenc, ki so fizične osebe. Ti podatki se hranijo v registru pet let.

Imetnik licence je dolžan omogočiti inšpekcijskim organom in Agenciji za energijo nadzor nad izpolnjevanjem pogojev iz licence.

7.a člen

Licenca preneha veljati:

- na zahtevo stranke,
- s prenehanjem pravne osebe ali s smrtjo fizične osebe,
- po preteku časa, za katerega je bila licenca izdana in
- z odvzemom licence.

Agencija za energijo izda v primeru iz prve alineje prejšnjega odstavka odločbo o prenehanju veljavnosti licence. V primerih iz druge in tretje alineje licenca preneha veljati po zakonu. Prenehanje veljavnosti licence se ustrezno označi v registru izdanih in odvzetih licenc.

7.b člen

Za zagotavljanje varnosti in zanesljivosti obratovanja energetskih naprav ter učinkovite rabe energije morajo delavci, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav, biti strokovno usposobljeni. Minister, pristojen za energijo, predpiše način izpolnjevanja pogoja strokovne usposobljenosti iz prejšnjega odstavka.

8. člen

Agencija za energijo z odločbo odvzame licenco, če imetnik licence:

- ne izpolnjuje več pogojev iz 7. člena tega zakona,
- ne posreduje podatkov Agenciji za energijo v skladu z 89. členom tega zakona oziroma posreduje neresnične podatke ali ne omogoči izvrševanja nadzora s strani pristojnih organov skladno s tem zakonom,
- ne ravna skladno z odločbo ki jo izda Agencija za energijo v okviru svojih pristojnosti,
- ne odpravi pomanjkljivosti skladno z odločbo pristojnega inšpektorja, s katero je bila odrejena odprava ugotovljenih pomanjkljivosti.

Postopek za odvzem licence začne Agencija za energijo po uradni dolžnosti. Pobudo za začetek postopka lahko poda tudi pristojni inšpektor. Z odločbo o odvzemu licence se veljavnost licence prekliče. O pritožbi zoper odločbo o izdaji, zavrnitvi izdaje oziroma odvzemu licence odloča ministrstvo, pristojno za energijo. Pritožba ne zadrži izvršitve. Če je imetnik licence pred odvzemom opravljal gospodarsko javno službo, se z odločbo iz prvega odstavka tega člena določi pravno ali fizično osebo, ki ima licenco za tovrstno energetsko dejavnost, da začasno opravlja energetsko dejavnost v objektih, napravah ali omrežjih dosedanjega imetnika licence. Če se dosedanji izvajalec dejavnosti iz prejšnjega odstavka, ki mu je bila odvzeta licenca in prevzemnik dejavnosti ne moreta sporazumeti o njunih medsebojnih razmerjih v zvezi s tem prevzemom dejavnosti, se glede objektov, naprav in omrežij ter drugih sredstev, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, izvede prisilni odkup.

III. ENERGETSKA POLITIKA

9. člen

Z energetske politiko se zagotavlja:

- zanesljivo in kakovostno oskrbo z energijo,
- dolgoročno uravnoteženost razvoja energetskega gospodarstva glede na gibanje porabe energije,
- načrtno diverzifikacijo različnih primarnih virov energije,
- spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije,
- zagotavljanje prednosti učinkoviti rabi energije in izkoriščanju obnovljivih virov energije pred oskrbo iz neobnovljivih virov energije,
- ekološko sprejemljivost pri pridobivanju, proizvodnji, transportu in porabi vseh vrst energije,
- spodbujanje konkurenčnosti na trgu z energijo,
- varstvo potrošnikov in spodbujanje prilagodljivih porabnikov energije.

10. člen

Energetska politika z ukrepi spodbujanja učinkovite rabe energije in uporabe obnovljivih virov energije prispeva k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in s tem k zmanjševanju učinkov tople grede ter k zmanjševanju emisij žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, ogljikovega monoksida in prahu iz kurilnih naprav, kot to določajo predpisi s področja varstva okolja in ratificirani mednarodni sporazumi.

Ministrstvo, pristojno za energijo, spremlja razvoj okolju prijaznih energetskih tehnologij ter v okviru svojih pristojnosti spodbuja uporabo le-teh pri oskrbi z energijo.

11. člen

Država je dolžna spodbujati tržna pravila in konkurenco pri oskrbi z energijo. Država in samoupravne lokalne skupnosti so odgovorne za učinkovitost izvajanja javnih služb. Pri tem je potrebno posamezne proizvajalce ali dobavitelje obravnavati nepristransko v okviru pogojev obratovanja omrežij, določenih s tem zakonom.

12. člen

Odjemalci energije iz omrežij imajo pravico do oskrbe na pregleden in nepristranski način pod pogoji, določenimi s tem zakonom in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi ter s splošnim aktom, izdanim po javnem pooblastilu.

13. člen

Z nacionalnim energetskim programom se določajo dolgoročni razvojni cilji in usmeritve energetskih sistemov in oskrbe z energijo upoštevaje okoljske in tehnološke kriterije, razvoj javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena ter vzpodbude in mehanizmi za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in izvajanje ukrepov za učinkovito rabo energije.

Nacionalni energetski program vsebuje cilje, usmeritve ter strategijo rabe in oskrbe z energijo, ukrepe za doseganje ciljev, perspektivne energetske bilance in oceno učinkov glede doseganja ciljev iz 2. člena tega zakona.

Nacionalni energetski program sprejme državni zbor na predlog vlade.

14. člen

Ministrstvo, pristojno za energijo, opravlja v zvezi s planiranjem naslednje naloge:

- vrednoti in da soglasje k razvojnim načrtom povezanim z izvajanjem dejavnosti prenosa in distribucije električne energije in plina,
- zbira in analizira podatke o proizvodnji, porabi, uvozu, izvozu in cenah energije in goriv ter drugih podatkov potrebnih za energetska načrtovanje,
- izvaja programe za spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

Minister, pristojen za energijo, predpiše vrste podatkov, ki so mu jih dolžni sporočati izvajalci energetskih dejavnosti, kakor tudi elemente planiranja za izdelavo 10-letnih razvojnih načrtov izvajalcev iz 18. člena tega zakona.

15. člen

Dolgoročne in letne energetske bilance, ki jih sprejme vlada, napovedujejo skupno porabo energije in načine zagotavljanja oskrbe z energijo.

Dolgoročna energetska bilanca mora biti sprejeta za obdobje 20 let in se obnavlja vsakih pet let.

Obvezne sestavine energetskega bilanca so:

- napoved porabe po posameznih vrstah energije z upoštevanjem ukrepov učinkovite rabe energije in načel trajnostnega razvoja,
- način zadovoljevanja oskrbe s posameznimi vrstami energije, upošteva primarno (obnovljive in neobnovljive vire) in končno energijo,
- ekološke obremenitve, ki izhajajo iz proizvodnje in rabe energije,
- potreben nivo zaloga in rezervnih kapacitet za doseganje načrtovanega nivoja zanesljivosti oskrbe,
- načini spodbujanja ekološko primernejših goriv.

16. člen

Obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb in sporazumov, predvsem glede trga energije, naložb, tranzita in povezovanja v mednarodna energetska omrežja, so sestavni del energetske politike in načrtovanja razvoja energetske dejavnosti.

17. člen

Izvajalci energetske dejavnosti in samoupravne lokalne skupnosti so dolžni v svojih razvojnih dokumentih načrtovati obseg porabe in obseg ter način oskrbe z energijo in te dokumente usklajevati z nacionalnim energetskega programom in energetskega politiko Republike Slovenije.

Samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih lokalnih skupnosti skupaj sprejme lokalni energetskega koncept, s katerim določi način bodoče oskrbe z energijo, ukrepe za njeno učinkovito rabo, soprodukcijo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije, vsaj vsakih deset let.

Metodologijo in obvezne vsebine lokalnih energetskega konceptov predpiše minister, pristojen za energijo.

Skladnost lokalnega energetskega koncepta z nacionalnim energetskega programom in energetskega politiko potrjuje minister, pristojen za energijo z izdajo soglasja.

Poleg naloge iz prvega odstavka, so samoupravne lokalne skupnosti dolžne usklajevati z nacionalnim energetskega programom tudi svoje prostorske in druge plane razvoja.

18. člen

Sistemskega operaterji prenosnega in distribucijskega omrežja električne energije ter prenosnega omrežja zemeljskega plina izdelajo vsaki dve leti načrte razvoja omrežij. Načrti razvoja morajo biti sestavljeni za najmanj 10 let in usklajeni z nacionalnim energetskega programom.

Razvojni načrt za obdobje najmanj 10 let izdelajo tudi izvajalci dejavnosti proizvodnje ali predelave energije in goriv ter izvajalci oskrbe z naftnimi derivati.

IV. TRG ENERGIJE IN GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU ENERGETIKE

19. člen

Če zakon drugače ne določa, se oskrba z energijo izvaja kot tržna dejavnost, v kateri dobavitelj in upravičeni odjemalec prosto dogovorita količino in ceno dobavljene energije. Dogovor je lahko sklenjen v obliki kratkoročnih ali dolgoročnih pogodb ali neposredno na organiziranem trgu z električno energijo.

Upravičeni odjemalci električne energije ali zemeljskega plina so vsi odjemalci.

Vlada lahko na osnovi nacionalnega energetskega programa predpiše najmanjši delež porabe energije v različnih oblikah, ki ga morajo porabniki zadovoljevati iz obnovljivih virov neposredno, z nakupi na trgih ali z zagotavljanjem povečanega deleža obnovljivih virov pri drugih porabnikih energije.

Dobavitelji električne energije končnim odjemalcem so dolžni na izdanih računih za električno energijo in v svojih propagandnih gradivih objaviti deleže posameznih proizvodnih virov v celotni strukturi električne energije posameznega dobavitelja v preteklem letu. Prav tako so na računih in v propagandnih gradivih dolžni navesti vsaj imena spletnih strani ali drugih virov informacij, kjer je možno pridobiti informacije o vplivu obstoječe strukture proizvodnih virov na okolje, predvsem glede emisij ogljikovega dioksida (CO₂) in problematike radioaktivnih odpadkov.

Agencija za energijo s splošnim aktom predpiše način določanja deležev posameznih proizvodnih virov in način njihovega prikazovanja.

Na zahtevo Agencije za energijo ji mora dobavitelj električne energije predložiti dokazila o točnosti podatkov iz petega odstavka tega člena.

a) Oskrba z električno energijo

20. člen

Dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja, dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobava električne energije tarifnim odjemalcem so obvezne republiške gospodarske javne službe.

Organiziranje trga z električno energijo je obvezna republiška gospodarska javna služba.

Organizacijo in način izvajanja gospodarskih javnih služb iz tega člena uredi vlada v skladu s tem zakonom in z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.

21. člen

Sistemskega operaterja prenosnega omrežja na celotnem ozemlju Republike Slovenije je ena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik.

Dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja opravlja javno podjetje, ustanovljeno za opravljanje te gospodarske javne službe, ali koncesionar, ki pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalca za dejavnost sistemskega operaterja iz prvega odstavka tega člena določi vlada za obdobje največ 50 let.

22. člen

Sistemskega operaterja prenosnega omrežja je odgovoren za:

- izvajanje prenosa električne energije;
- vzdrževanje in razvoj prenosnega omrežja električne energije;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, tako da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja;
- upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano;
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja;

- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju, opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja električne energije;
- napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

22.a člen

Sistemski operater prenosnega omrežja je odgovoren za izravnavo odstopanj v omrežju in za odločanje o uporabi povezovalnih vodov.

Sistemski operater prenosnega omrežja mora sprejeti pravila dodeljevanja zmogljivosti povezovalnih vodov, če so te zmogljivosti premajhne, da bi zadostile vsem zahtevam za dostop do omrežja. Ta pravila morajo biti objektivna in nediskriminatorna.

Pravila iz prejšnjega odstavka sprejme sistemski operater prenosnega omrežja po javnem pooblastilu. Pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije mora nanje pridobiti soglasje Agencije za energijo.

Sistemski operater prenosnega omrežja električne energije je odgovoren za odkup vse električne energije od:

- a) kvalificiranih proizvajalcev električne energije, priključenih na prenosno omrežje,
- b) proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva, vendar največ v skupnem obsegu 15% primarne energije, potrebne za proizvodnjo v koledarskem letu porabljene električne energije po energetske bilanci Republike Slovenije in
- c) proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena, po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater prenosnega omrežja električne energije mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električne energije na transparenten in nediskriminatoren način, skladno z določili tega zakona.

Proizvajalci električne energije iz prejšnjega odstavka lahko vso ali del proizvedene električne energije prodajo samostojno in so v tem primeru za to energijo upravičeni do plačila premije, ki jo določi vlada. Premijo proizvajalcu plačuje sistemski operater prenosnega omrežja.

Premija predstavlja razliko med ceno iz prejšnjega odstavka in pričakovano povprečno letno tržno ceno električne energije.

Vsi stroški, ki jih ima sistemski operater zaradi takega odkupa in prodaje oziroma zaradi izplačila premije, se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

23. člen

Dejavnost sistema operaterja distribucijskega omrežja opravlja bodisi javno podjetje, ustanovljeno za opravljanje te gospodarske javne službe, bodisi pravna oseba zasebnega prava ali samostojni podjetnik posameznik, ki na določenem območju pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalca za dejavnost sistema operaterja iz prvega odstavka tega člena določi vlada za obdobje največ 50 let.

23.a člen

Sistemski operater distribucijskega omrežja je odgovoren za:

- izvajanje distribucije električne energije;
- vzdrževanje in razvoj omrežja za distribucijo električne energije;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja;

- upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja;
- napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

Sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije je odgovoren za odkup vse električne energije od:

- a) kvalificiranih proizvajalcev električne energije, ki so priključeni na njegovo distribucijsko omrežje in
- b) proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena, po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električno energijo na transparenten in nediskriminatoren način, skladno z določili tega zakona.

Proizvajalci električne energije iz prejšnjega odstavka lahko vso ali del proizvedene električne energije prodajo samostojno in so v tem primeru za to energijo upravičeni do plačila premije, ki jo določi vlada. Premijo proizvajalcu plačuje sistemski operater distribucijskega omrežja. Premija predstavlja razliko med ceno iz prejšnjega odstavka in pričakovano povprečno letno tržno ceno električne energije.

Vsi stroški, ki jih ima sistemski operater zaradi takega odkupa in prodaje oziroma zaradi izplačila premije, se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

23.b člen

Dejavnost sistema operaterja prenosnega omrežja oziroma dejavnost sistema operaterja distribucijskega omrežja mora izvajalec te gospodarske javne službe opravljati v samostojni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

Izvajalec dejavnosti sistema operaterja iz prejšnjega odstavka mora zagotoviti izvajanje naslednjih upravljalških in organizacijskih ukrepov:

- osebe, pooblaščenice za vodenje poslov in upravljanje sistema operaterja ne smejo sodelovati pri vodenju poslov, upravljanju ali kot člani nadzornih svetov oziroma drugih organov tistih pravnih oseb, ki opravljajo drugo energetsko dejavnost na področju električne energije;
- zagotovljeno mora biti, da lahko osebe, ki so pooblaščenice za vodenje poslov in upravljanje sistema operaterja neodvisno sprejemajo odločitve;
- sistemski operater mora imeti pravico neodvisno in učinkovito odločati o sredstvih in premoženju, potrebnem za upravljanje, vzdrževanje in razvoj omrežja.

Sistemski operater mora vzpostaviti program ukrepov za doseganje teh ciljev in spremljati njegovo izvajanje. O programu in njegovem izvajanju mora letno poročati Agenciji za energijo in poročilo objaviti.

Če sistemski operater ni lastnik omrežja ali njegovega dela, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega omrežja za opravljanje nalog sistema operaterja po tem zakonu. V tej pogodbi se uredi obseg in namen uporabe omrežja, višino najemnine oziroma drugega plačila sistema operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki sistemskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Vsebinsko pogodbe in način njenega izvrševanja nadzira v okviru pooblastil po tem zakonu Agencija za energijo z vidika skladnosti z metodologijami s področja omrežnin. Ministrstvo, pristojno za energijo nadzira skladnost pogodb z zahtevami rednega, učinkovitega in kvalitetnega delovanja obveznih republiških gospodarskih javnih služb.

Ista oseba lahko opravlja dejavnost sistema operaterja prenosnega omrežja in dejavnost

sistemskega operaterja distribucijskega omrežja.

Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se ne uporabljajo za sistemske operaterje distribucijskega omrežja, ki imajo manj kot 1.000 priključenih odjemalcev.

23.c člen

Izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem je koncesionar, ki na določenem območju pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem mora na območju, za katerega je pridobil pravico opravljati to gospodarsko javno službo, dobavljati električno energijo vsem tarifnim odjemalcem.

Ne glede na prejšnji odstavek, mora izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem pod splošnimi pogoji za dobavo in odjem iz 70. člena tega zakona dobavljati električno energijo na zahtevo:

- vsakemu odjemalcu gospodinjskega odjema;
- vsakemu odjemalcu, ki opravlja gospodarsko ali drugo dejavnost in ima manj od 50 zaposlenih ter letni promet manjši od 10 milijonov EUR v tolarski protivrednosti.

24. člen

Z električno energijo se trguje na organiziranem trgu za električno energijo. Trgovanje na organiziranem trgu z električno energijo organizira oseba, ki pridobi pravico opravljati gospodarsko javno službo organiziranja trga z električno energijo.

Gospodarska javna služba organiziranja trga z električno energijo obsega:

- organiziranje trgovanja z električno energijo,
 - obračun in poravnavo ter zagotavljanje izpolnitve obveznosti, nastalih na podlagi poslov, sklenjenih na trgu z električno energijo,
 - izvajanje izravnalnega trga z električno energijo po navodilih in pod nadzorom sistemskega operaterja prenosnega omrežja,
 - ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj predaje in odjema električne energije od vozniških redov,
 - evidentiranje vseh sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo v Republiki Sloveniji.
- Kadar pri izvrševanju nalog iz prve, druge ali tretje alineje prejšnjega odstavka denarne terjatve osebe, ki trguje na organiziranem trgu (član organiziranega trga), preidejo na organizatorja trga in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti, se v stečajnem postopku nad članom organiziranega trga ne uporabljajo določbe 118. in 119. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93, 74/94 - odločba US, 8/96 - odločba US, 25/97 - ZJSRS, 39/97, 1/99 - ZNIDC, 52/99, 42/02 - ZDR in 58/03 - ZZK) o prepovedi pobotanja cediranih terjatev.

Pri izravnavanju ponudb lahko organizator trga organizira ločene avkcije ponudbe električne energije:

- kvalificiranih proizvajalcev električne energije in električne energije iz obnovljivih virov energije,
- proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva, vendar največ v skupnem obsegu 15% primarne energije, potrebne za proizvodnjo v koledarskem letu porabljene električne energije po energetske bilanci Republike Slovenije,
- proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena.

Postopek izravnave odstopanj se izvaja po pravilih za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo, ki jih izda organizator trga po javnem pooblastilu, po predhodnem usklajevanju s

sistemskim operaterjem prenosnega omrežja. Pred njihovo objavo mora pridobiti soglasje Agencije za energijo.

25. člen

Pravico delovanja na organiziranem trgu imajo pravne ali fizične osebe z ustrezno licenco po določbah tega zakona in to:

- proizvajalec: prodaja v svojem imenu,
 - upravičeni odjemalec: kupuje v svojem imenu,
 - trgovec: kupuje in prodaja električno energijo za tretjo stran in lahko opravlja tudi zastopniško in posredniško funkcijo,
 - tržni zastopnik: zastopa pravno ali fizično osebo in opravlja vse transakcije v njenem imenu po njenih pooblastilih in lahko opravlja tudi posredniško funkcijo,
 - tržni posrednik: posreduje pri sklepanju pogodb o nakupu ali prodaji električne energije.
- Na trgu z električno energijo se količinsko in terminsko evidentirajo vse sklenjene pogodbe, potrebne za oskrbo z električno energijo na celotnem območju Republike Slovenije najmanj enkrat dnevno za vsaj 24 ur vnaprej.

26. člen

Izvajalci dejavnosti proizvodnje električne energije imajo pravico do pomoči pri reševanju naslednjih investicij.
Program reševanja naslednjih investicij sprejme vlada na predlog ministra, pristojnega za energijo.

27. člen

Sistemski operater prenosnega omrežja oziroma sistemski operater distribucijskega omrežja je dolžan uporabnikom omrežja omogočiti dostop do omrežij na pregleden in nepristranski način po načelu reguliranega dostopa tretje strani. Podatki o zasedenosti prenosnega in distribucijskega omrežja so javni.

Metodologiji za obračunavanje in določitev omrežnine, na kateri mora pred objavo pridobiti soglasje vlade, določa v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu Agencija za energijo na način, ki vzpodbuja učinkovitost izvajalcev in uporabnikov, ločeno za prenosno omrežje, distribucijska omrežja, povezovalne vode in za posamezne sistemske storitve, razen za tiste storitve, za katere se organizira konkurenčni trg. V cenah za uporabo omrežij za električno energijo od kvalificiranega proizvajalca nazivne moči do 1 MW ne smejo biti upoštewane postavke, ki niso utemeljene kot minimalni stroški.

Sistemski operater lahko zavrne dostop do omrežja, če so razlog za to tehnične ali obratovalne omejitve v omrežju. Z dokazi podprte razloge za zavrnitev dostopa do omrežja mora sporočiti zavrjnemu uporabniku omrežja, ki lahko zahteva, da Agencija za energijo odloči v skladu z 88. členom tega zakona.

Če ne pride do dostopa do omrežja, sme zavrjnjeni uporabnik omrežja zahtevati, da mu sistemski operater sporoči, s kakšnimi ukrepi bo okrepil omrežje.

28. člen

Dostop do omrežja je lahko zavrjen tudi zaradi vzajemnosti. Sistemski operater omrežja lahko zavrne dostop do omrežja proizvajalcu iz države, v kateri odjemalec, ki ga namerava oskrbovati, ne bi bil upravičen do proste izbire dobavitelja.

28.a člen

Pravico zgraditi neposredni oskrbovalni vod ima po pridobitvi energetskega dovoljenja:

- vsak proizvajalec električne energije ali dobavitelj električne energije, ki želi po temvodu dobavljati električno energijo lastnim zgradbam, zgradbam družb ali upravičenim odjemalcem, ki so v njegovi večinski lasti;
- vsak upravičeni odjemalec.

Energetsko dovoljenje za neposredni oskrbovalni vod je mogoče izdati osebam iz prejšnjega odstavka, katerim je z dokončno odločbo dostop do omrežja zavrnjen.

29. člen

Proizvajalec, ki v posameznem proizvodnem objektu proizvaja električno energijo in toploto z nadpovprečno dejansko doseženim izkoristkom pri sproizvodnji električne energije in toplote, ali če izkorišča obnovljive vire energije na način, ki je usklajen z varstvom okolja, lahko pridobi status kvalificiranega proizvajalca.

Natančnejše pogoje, ki vključujejo obseg proizvodnje, vrsto energetskega vira in dosežene izkoristke, za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca predpiše Vlada Republike Slovenije s posebno uredbo.

Položaj kvalificiranih proizvajalcev na trgu z električno energijo, pravila odkupa električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije ter ceno odkupa in premijo za električno energijo, ki jo kvalificirani proizvajalci električne energije prodajo samostojno, določi vlada z uredbo.

29.a člen

Proizvajalec električne energije, ki to energijo proizvaja iz obnovljivih virov energije ali v sproizvodnji, lahko zahteva pridobitev potrdila o izvoru električne energije, v katerem morajo biti navedeni vir energije, datum in kraj proizvodnje ter zmogljivost elektrarne. Vlada z uredbo podrobneje uredi vsebino in način izdaje potrdil o izvoru električne energije, ki jih izdaja Agencija za energijo.

Potrdila o izvoru električne energije se lahko izdajajo tudi za električno energijo, ki jo proizvedejo kvalificirani proizvajalci električne energije, od katerih odkup poteka po določbah tega zakona.

b) Oskrba z zemeljskim plinom

30. člen

Dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina je obvezna republiška gospodarska javna služba.

Dejavnosti systemskega operaterja skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin sta izbirni republiški gospodarski javni službi.

Gospodarske javne službe iz prvega in drugega odstavka tega člena se opravljajo na podlagi koncesije, ki se podeli za največ 35 let. S koncesijo se ne pridobi izključna pravica opravljanja teh gospodarskih javnih služb.

Organiziranje trga z zemeljskim plinom je izbirna republiška gospodarska javna služba. Vlada lahko določi kot organizatorja trga izvajalca gospodarske javne službe organiziranja trga z električno energijo.

Dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem sta izbirni lokalni gospodarski javni službi.

Kadar samoupravna lokalna skupnost uvede dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina kot lokalno gospodarsko javno službo, uredi organizacijo in način

njenega izvajanja v skladu s tem zakonom in z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, pri čemer lahko podeli pravico izvajanja te gospodarske javne službe za največ 35 let.

31. člen

Sistemske operater prenosnega omrežja zemeljskega plina, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin mora svojo dejavnost izvajati na zanesljiv, varen in učinkovit način v skladu s tehničnimi predpisi, ki urejajo to področje, ter je odgovoren za:

- izvajanje prenosa zemeljskega plina oziroma skladiščenje zemeljskega plina;
- obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja, skladišča oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja;
- zagotavljanje sistemskih storitev;
- ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina od napovedi;
- evidentiranje vseh sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano;
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja, skladišča oziroma terminala;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja zemeljskega plina;
- napoved porabe zemeljskega plina ter potrebnih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

Pravila za delovanje izravnalnega trga z zemeljskim plinom, pravila za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina, pravila in postopke za izvajanje Uredbe (ES) št. 1775/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. septembra 2005 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina (UL L št. 289/1 z dne 3. 11. 2005) in pravila za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom izda po javnem pooblastilu sistemske operater prenosnega omrežja zemeljskega plina. Pred njihovo objavo mora sistemske operater pridobiti soglasje Agencije za energijo.

31.a člen

Sistemske operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina je odgovoren za:

- distribucijo zemeljskega plina,
- obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja,
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja,
- zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja,
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja,
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano,
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja,

- napoved porabe zemeljskega plina z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

31.b člen

Dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina, skladišča zemeljskega plina, terminala za utekočinjen zemeljski plin oziroma dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja mora izvajalec te gospodarske javne službe opravljati v samostojni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

Izvajalec dejavnosti systemskega operaterja iz prejšnjega odstavka mora zagotoviti izvajanje naslednjih upravljalških in organizacijskih ukrepov:

- osebe, ki so pooblašene za vodenje poslov in upravljanje operaterja omrežja, skladiščenja oziroma upravljanje terminala ne smejo sodelovati pri vodenju poslov, upravljanju ali kot člani nadzornih svetov oziroma drugih organov tistih pravnih oseb, ki opravljajo drugo energetske dejavnost na področju zemeljskega plina;

- zagotovljeno mora biti, da lahko osebe, ki so pooblašene za vodenje poslov in upravljanje operaterja omrežja, skladiščenja oziroma upravljanje terminala neodvisno sprejemajo odločitve;

- systemski operater omrežja, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin mora imeti pravico neodvisno in učinkovito odločati o sredstvih in premoženju, potrebnem za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja, skladišča oziroma terminala. Systemski operater omrežja, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin, mora vzpostaviti program ukrepov, za doseganje teh ciljev in spremljati njegovo izvajanje. O programu in njegovem izvajanju mora letno poročati Agenciji za energijo in poročilo objaviti.

Če systemski operater ni lastnik omrežja ali njegovega dela, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega omrežja za opravljanje nalog systemskega operaterja po tem zakonu. V tej pogodbi je zlasti treba urediti obseg in namen uporabe omrežja, višino najemnine oziroma drugega plačila systemskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki systemskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja nadzira v okviru pooblastil po tem zakonu Agencija za energijo z vidika skladnosti z metodologijami s področja omrežnin. Ministrstvo, pristojno za energijo nadzira skladnost pogodb z zahtevami rednega, učinkovitega in kvalitetnega delovanja obveznih republiških gospodarskih javnih služb.

Ista oseba lahko opravlja dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina in dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina.

Določbe tega člena niso obvezne za systemske operaterje distribucijskega omrežja zemeljskega plina, ki imajo manj kot 100.000 priključenih odjemalcev.

31.c člen

Končni uporabniki (odjemalci) zemeljskega plina lahko za namene lastne rabe dobavljeni zemeljski plin skladiščijo v lastnih skladiščnih kapacitetah, katere v skladu z določili tega zakona sami zgradijo, jih vzdržujejo in z njimi upravljajo.

32. člen

Systemski operater prenosnega omrežja, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin, kakor tudi systemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina je dolžan upravičenim odjemalcem in izvajalcem energetske dejavnosti na področju zemeljskega plina dovoliti dostop do omrežja, skladišča ali terminala za utekočinjen

zemeljski plin na pregleden in nepristranski način po načelu reguliranega dostopa tretje strani. Podatki o zasedenosti prenosnega in distribucijskega omrežja za zemeljski plin, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin so javni in jih mora sistemski operater dnevno objavljati.

Sistemski operater iz prejšnjega odstavka mora omrežnino določiti skladno z metodologijo, ki jo s splošnim aktom določi Agencija za energijo s soglasjem vlade. Metodologiji za obračunavanje in določitev omrežnine določa v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu Agencija za energijo na način, ki vzpodbuja učinkovitost izvajalcev in uporabnikov, ločeno za prenosno, distribucijska omrežja, povezovalne vode in za posamezne sistemske storitve, razen za tiste storitve, za katere se organizira konkurenčni trg. Omrežnino določi sistemski operater po javnem pooblastilu in mora nanjo pred objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje Agencije za energijo.

Sistemski operater iz prvega odstavka tega člena lahko zavrne dostop do omrežja, skladišča ali terminala zaradi premajhnih zmogljivosti, če je to v posameznem primeru nujno za izvajanje obveznosti gospodarske javne službe iz tega zakona ali če bi uporabnik omrežja zaradi sklenjene dolgoročne pogodbe o nakupu zemeljskega plina zašel v resne gospodarske težave. Podrobno utemeljene razloge zavrnitve dostopa mora sporočiti prosilcu, ki želi dostop do omrežja.

Zavrneni uporabnik lahko zahteva, da Agencija za energijo odloči v skladu z 88. členom tega zakona.

Če ne pride do dostopa do omrežja zaradi premajhnih zmogljivosti omrežja, lahko upravičeni odjemalec oziroma izvajalec energetske dejavnosti na področju zemeljskega plina zahteva povečanje zmogljivosti omrežja, če ga je pripravljen financirati sam ali s katerokoli pravno osebo.

Če po pogajanjih ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti omrežja, odloči o tem, na pobudo upravičenega odjemalca, Agencija za energijo, ki določi pogoje povečanja zmogljivosti omrežja ali zavrne zahtevo upravičenega odjemalca.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za dostop do omrežja, ki je bilo zgrajeno ali obratuje kot sestavni del objekta za pridobivanje zemeljskega plina in do omrežja, ki se uporablja za transport zemeljskega plina od nahajališča do naprave za oplemenitenje.

32.a člen

Sistemski operater iz prvega odstavka 32. člena tega zakona lahko zavrne dostop tudi zaradi vzajemnosti, če upravičeni odjemalec iz druge države, ki zahteva dostop do omrežja, ni upravičeni odjemalec v tej drugi državi in v Republiki Sloveniji.

32.b člen

Pravico zgraditi neposredni oskrbovalni vod ima po pridobitvi energetskega dovoljenja:

- vsak dobavitelj zemeljskega plina, ki želi po tej liniji dobavljati zemeljski plin upravičenim odjemalcem;
- vsak upravičeni odjemalec, ki želi biti oskrbovan po takem vodu.

Energetsko dovoljenje za neposredni oskrbovalni vod je mogoče izdati osebam iz prejšnjega odstavka, katerim je z dokončno odločbo dostop do omrežja zavrnjen.

32.c člen

V primeru nove večje infrastrukture zemeljskega plina, vključno s čezmejnimi zmogljivostmi, znatnega povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture ali v primeru sprememb v infrastrukturi, ki omogočajo uporabo novih virov zemeljskega plina lahko vlada na zahtevo investitorja po predhodnem mnenju Agencije za energijo odloči, da se določbe o

dostopu do omrežja zemeljskega plina za določen čas ne uporabljajo.

Vlada z odločbo ugotovi zahtevi investitorja iz prejšnjega odstavka, če taka investicija povečuje konkurenco pri dobavi zemeljskega plina in povečuje varnost dobav, če je tveganje investicije tako veliko, da brez izjeme do nje ne bi prišlo, če lastnik tega omrežja ni sistemski operater, če uporabniki omrežja za njegovo uporabo plačajo in če izjema ne omejuje konkurence ali učinkovitega delovanja notranjega trga z zemeljskim plinom v Evropski skupnosti.

Ob upoštevanju trajanja pogodb, obsega novih zmogljivosti, trajanja projekta in drugih okoliščin, se z odločbo določijo:

- pogoji izvajanja izjeme,
- omrežje ali del omrežja, na katerega se odločba nanaša,
- čas trajanja odločbe in
- pravila in pogoji dostopa do tega omrežja, kolikor to ne preprečuje izvajanje dolgoročnih pogodb.

Če se izjema nanaša na čezmejne zmogljivosti, vlada ugotovi zahtevi investitorja po posvetovanju s pristojnimi organi ali agencijami v drugi državi.

Dokončna odločba o izjemi se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, kakor tudi vsaka sprememba, odprava ali razveljavitev te odločbe.

Če v skladu s pravili Evropske skupnosti pristojni organ te skupnosti zahteva spremembo ali odpravo odločbe, vlada po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka za izdajo odločbe.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za povezovalne vode električne energije.

32.č člen

Sistemski operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij zemeljskega plina morajo zagotavljati ustrezne zmogljivosti na meji med sosednjimi prenosnimi in distribucijskimi omrežji za zagotavljanje prenosa za zanesljivost dobave zemeljskega plina ter sodelovati s sistemskimi operaterji teh omrežij pri izmenjavi podatkov in usklajenem delovanju v primeru ogrožene zanesljivosti dobave zemeljskega plina ter pri izvajanju nujnih ukrepov iz 32.f člena tega zakona.

Dobavitelj zemeljskega plina, ki bo glede na predvideni obseg poslovanja v prihodnjem koledarskem letu v Republiko Slovenijo dobavil več kot 20% zemeljskega plina porabljenega v Republiko Slovenijo v preteklem koledarskem letu, mora zemeljski plin dobavljati na način, da bo v primeru izrednih motenj zaradi izpada dobavnega vira ali motenj na prenosnih omrežjih zunaj Republike Slovenije, zagotavljal dobavo vsaj 30% količine zemeljskega plina v Republiko Slovenijo, ki jih je dolžan dobavljati, če ne bi prišlo do motnje (na primer: z uporabo več dobavnih virov in napajanjem iz ločenih omrežij).

Ukrepe za zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina morajo dobavitelji uporabljati pregledno in nediskriminatorno tako, da ne kršijo pravil notranjega trga zemeljskega plina, določenih s predpisi Evropske unije in tem zakonom.

Najpozneje do 31. januarja mora vsak dobavitelj zemeljskega plina poslati ministrstvu, pristojnemu za energijo, poročilo o zagotavljanju zanesljivosti dobave zemeljskega plina v preteklem koledarskem letu, v katerem mora navesti ukrepe za zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina, merila in način njihove uporabe, še posebej pa obseg uporabljenih skladiščnih zmogljivosti in dolgoročnih pogodb o dobavi zemeljskega plina, začetek njihove sklenitve in njihovo trajanje. V poročilu mora dobavitelj tudi navesti indikativne cilje zagotavljanja zanesljivosti dobave zemeljskega plina s skladiščenjem in drugimi ukrepi v naslednjih petih letih. Ministrstvo, pristojno za energijo, posreduje poročilo dobavitelja Agenciji za energijo in ministrstvu, pristojnemu za notranji trg.

Vlada podrobneje predpiše seznam mogočih ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina in podrobnejšo obvezno vsebino poročila iz prejšnjega odstavka tega člena.

32.d člen

Posebni odjemalci so:

- gospodinjski odjemalci;
- odjemalci, ki opravljajo zdravstveno dejavnost (vključno z rehabilitacijo in nego), vzgojno-varstveno dejavnost, izobraževalno dejavnost in socialno varstveno dejavnost ter vsi drugi odjemalci, ki prevzemajo zemeljski plin za ogrevanje prostorov, namenjenih nastanitvi ljudi (študentski domovi, hoteli in druge stavbe, ki se uporabljajo za prenočitvene zmogljivosti, in podobno);
- odjemalci, ki prevzemajo zemeljski plin za proizvodnjo toplote za ogrevanje prostorov odjemalcev iz prve in prejšnje alinee, in sicer v obsegu, kolikor je to potrebno za proizvodnjo te toplote;
- sistemski operaterji za lastno rabo zemeljskega plina potrebnega za delovanje omrežja zemeljskega plina.

Posebni odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo svojemu dobavitelju sporočiti vrsto odjema in potrebne količine zemeljskega plina za posamezna obdobja po trošilih v roku enega meseca po prejemu obrazcev, ki jih pripravi in pošlje njihov dobavitelj.

Če nastane med dobaviteljem in odjemalcem spor, ali je določeni odjemalec posebni odjemalec, odloči o tem Agencija za energijo po postopku, določenem v 88. členu tega zakona.

32.e člen

Vsak dobavitelj zemeljskega plina, ki dobavlja zemeljski plin posebnim odjemalcem, jim mora dobavljati zadostne količine zemeljskega plina tudi v primeru naslednjih izjemnih razmer (standardi zanesljivosti dobave zemeljskega plina):

- delne motnje pri dobavi zemeljskega plina v Republiko Slovenijo, ki predstavlja do 20% zmanjšanje njegovih dobav v Republiko Slovenijo, in to za čas, kot ga s predpisom iz petega odstavka tega člena, določi Vlada Republike Slovenije,
- izjemno nizke povprečne petdnevne temperature, ki se statistično pojavlja vsakih 20 let, v zimskem obdobju od prvega decembra do zadnjega dne februarja. Obveznost dobaviteljev v izjemnih razmerah iz prve alinee lahko traja največ 30 dni.

Zadostne količine zemeljskega plina so:

- v primeru iz prve alinee prejšnjega odstavka nezmanjšane količine glede na čas pred zmanjšanjem dobaviteljevih dobav zemeljskega plina v Republiko Slovenijo, ob upoštevanju temperaturnih razmer v zadevnem obdobju,
- v primeru iz druge alinee prejšnjega odstavka dodatne količine zemeljskega plina, ki omogočajo ustrezno ogrevanje prostorov pri izjemno nizki zunanji temperaturi.

Dobavitelj, ki dobavlja zemeljski plin posebnim odjemalcem mora v poročilu iz 32.č člena navesti tudi:

- količino dobav posebnim odjemalcem v prejšnjem letu;
- ukrepe in način zagotavljanja zanesljivosti dobave posebnim odjemalcem v primeru izjemnih razmer, pri čemer mora izkazati, da s temi ukrepi pokriva razliko med pogodbeno dobavo tem odjemalcem in zadostnimi količinami zemeljskega plina iz prejšnjega odstavka zaradi dogodkov iz prvega odstavka;
- načrtovane ukrepe za zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina posebnim odjemalcem med trajanjem pogodbe o dobavi tem odjemalcem.

Poročilu mora dobavitelj iz prejšnjega odstavka predložiti kopije pogodb in druge dokaze, s katerimi dokazuje izvajanje ukrepov za zanesljivo dobavo zemeljskega plina posebnim odjemalcem.

Vlada Republike Slovenije podrobneje predpiše čas trajanja obveznosti dobaviteljev iz prve

alinee prvega odstavka, način določitve dodatnih količin, ki so potrebne za zagotovitev zadostnih količin zemeljskega plina posebnim odjemalcem v primeru iz druge alineje drugega odstavka, in način dokazovanja izvajanja ukrepov iz tega člena.

32.f člen

Če zaradi obsega in trajanja izjemnih razmer iz prvega odstavka prejšnjega člena ali zaradi drugih okoliščin, zaradi katerih je ogrožena zanesljivost dobave zemeljskega plina oziroma je dobava zemeljskega plina v Republiki Sloveniji resno motena dalj časa, dobavitelji z ukrepi iz 32.č člena tega zakona ne morejo zagotoviti dobave zemeljskega plina posebnim odjemalcem v zadostnih količinah, morajo sistemski operaterji omrežij zemeljskega plina storiti vse, da v okviru varnega obratovanja omrežja zemeljskega plina omogočajo prenos in distribucijo za dobavo zemeljskega plina posebnim odjemalcem.

Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka morajo sistemski operaterji pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati možne okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe. Pri načrtovanju nujnih ukrepov morajo sistemski operaterji upoštevati, da morajo biti ti ukrepi izvedeni nediskriminatorno in pregledno ter smejo prizadeti odjemalce le v najmanjši meri, ki je potrebna, da se zagotovi zanesljiva dobava zadostnih količin zemeljskega plina posebnim odjemalcem. Načrt nujnih ukrepov mora sistemski operater objaviti na svoji spletni strani ter ga poslati ministrstvu, pristojnemu za energijo, ki ga posreduje Agenciji za energijo in ministrstvu pristojnemu za notranji trg. Obvestilo o objavi načrta nujnih ukrepov sistemski operater objavi v sredstvu javnega obveščanja.

Če zaradi obsega in trajanja izjemnih razmer tudi načrtovani nujni ukrepi iz prejšnjega odstavka ne morejo zagotoviti zanesljivosti dobave zemeljskega plina posebnim odjemalcem, morajo sistemski operaterji ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov in odjemalcev zmanjšati ali prekiniti odjem zemeljskega plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil.

Odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo sistemskemu operaterju, na katerega omrežje so priključeni, sporočiti podatke o svojih trošilih zaradi izvedbe ukrepa zmanjšanja ali prekinitve odjema iz prejšnjega odstavka. Če teh podatkov odjemalec ne sporoči, lahko pri izvajanju določb o zmanjšanju ali prekinitvi odjema sistemski operater odloči na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, in splošnih značilnostih trošil posamezne vrste odjemalcev. Obrazce za sporočanje podatkov o trošilih pripravijo sistemski operaterji in jih objavijo na spletnih straneh, obvestilo o tem pa v sredstvu javnega obveščanja. Pravilnost podatkov o trošilih nadzira inšpekcijski organ.

Vrste odjemalcev in njihovih trošil ter vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina posameznim vrstam odjemalcev predpiše vlada, pri čemer mora upoštevati način uporabe zemeljskega plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema zemeljskega plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi ter vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema zemeljskega plina.

Sistemski operater mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov iz tega člena nemudoma v elektronski obliki in pisno obvestiti ministrstvo, pristojno za energijo, ki obvestila posreduje Agenciji za energijo.

Vsak sistemski operater, dobavitelj ali odjemalec zemeljskega plina krije svoje stroške izvedbe nujnih ukrepov oziroma ukrepov zmanjšanja ali prekinitve odjema iz tretjega odstavka ne glede na pravila o odgovornosti zaradi kršitve oziroma neizpolnjevanja pogodbe. Ministrstvo, pristojno za energijo, obvesti Komisijo Evropskih skupnosti o nujnih ukrepih, ki jih predvidevajo načrti sistemskih operaterjev in predpis iz petega odstavka tega člena. Ministrstvo, pristojno za energijo, lahko predsedujočega koordinacijske skupine za plin, ustanovljene v skladu s 7. členom Direktive 2004/67/ES, obvesti o dogodkih v zvezi z

ogroženo zanesljivostjo dobave, za katere meni, da jih z nacionalnimi ukrepi ni možno ustrezno obvladati.

c) Oskrba s toplotno energijo in drugimi energetskeimi plini iz omrežja

33. člen

Distribucija toplote je izbirna lokalna gospodarska javna služba. Oskrba z energetskeimi plini iz omrežja, razen z zemeljskim plinom (v nadaljnjem besedilu: drugi energetski plini), je izbirna lokalna gospodarska javna služba.

34. člen

Sistemskei operater distribucijskega omrežja toplote, ki opravlja dejavnost kot gospodarsko javno službo, sklene dolgoročne pogodbe o dobavi te energije z izvajalci dejavnosti proizvodnje toplote energije.

Letne pogodbe v okviru dolgoročnih pogodb iz prejšnjega odstavka morajo biti sklenjene do 31. avgusta za naslednjo kurilno sezono ali koledarsko leto.

Če pogodbe iz prejšnjega odstavka niso sklenjene, pogoje za dobavo in odjem določi pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti z odločbo v upravnem postopku.

35. člen

Več občin se lahko sporazume, da skupaj ustanovijo režijski obrat, gospodarski javni zavod, javno podjetje za distribucijo toplote energije ali da podelijo koncesijo.

Za skupno ustanovitev režijskega obrata se uporabljajo določbe o skupnih organih občinske uprave v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo.

Če več občin skupaj ustanovi gospodarski javni zavod, javno podjetje za distribucijo toplote ali podelijo koncesijo, v sporazumu iz prvega odstavka tega člena ustanovijo ali določijo organ, ki opravlja naloge in pristojnosti ustanovitelja v imenu vseh občin, ter uredijo način sporazumnega prenehanja udeležbe posamezne občine kot ustanoviteljice.

V sporih iz sporazuma iz prvega odstavka tega člena odloča za tožnika pristojno sodišče v pravnem postopku.

36. člen

Minister, pristojen za energijo, lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi način ogrevanja na posameznih zaokroženih območjih samoupravnih lokalnih skupnosti ali v posameznih industrijskih obratih, če je to smotrno iz ekoloških, energetske ali tehnoloških razlogov in je s tem zagotovljena smotrnejša izraba energije.

d) Skupne določbe za oskrbo z energijo iz omrežij

37. člen

Pravne osebe, ki opravljajo energetske dejavnosti na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom ali toploto, morajo ne glede na svoj pravni status in lastništvo pripraviti, revidirati in objaviti letne računovodske izkaze na način, kot to zakon zahteva za velike družbe.

38. člen

Pravne osebe, ki opravljajo več kot eno energetskeo dejavnost na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom, ali ki poleg energetske dejavnosti na teh dveh

področjih opravljajo še drugo dejavnost, morajo zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje vsake izmed energetskih dejavnosti, ki jo opravljajo, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Izvajalci obveznih republiških gospodarskih javnih služb morajo imeti vzpostavljeno službo notranje revizije.

Letnemu poročilu morajo osebe iz prvega odstavka tega člena priložiti pravila, ki jih je mogoče spreminjati le izjemoma in iz utemeljenih razlogov, po katerih so na posamezne račune dejavnosti razdeljene. Sestavni del letnega poročila oseb iz prvega odstavka tega člena so tudi kriteriji, v skladu s katerimi so na posamezne energetske dejavnosti razporejena:

- sredstva,
- obveznosti do virov sredstev,
- prihodki in
- odhodki.

Na pravila iz prejšnjega odstavka tega člena mora dati soglasje Agencija za energijo.

Izvajanje pravil mora biti letno revidirano s strani revizorja.

Letno poročilo mora obsegati tudi vsako transakcijo s povezano družbo oziroma družbo z istimi lastniki.

39. člen

Izvajalci, ki opravljajo energetske dejavnosti na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom ali oskrbe s toploto, morajo varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobijo od svojih strank, pri opravljanju dejavnosti ali nalog po tem zakonu, razen če predpis ne zahteva, da se taki podatki objavijo ali posredujejo državnim organom. Sistemski operaterji prenosnega ali distribucijskega omrežja električne energije ali zemeljskega plina ne smejo zlorabiti takih podatkov o tretjih osebah pri zagotavljanju ali pogajanju o dostopu do omrežja.

40. člen

Sistemska obratovalna navodila urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih omrežij za električno energijo ter za zemeljski plin in distribucijskih omrežij za oskrbo s toploto oziroma z drugimi energetskimi plini. Sistemska obratovalna navodila morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna.

S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti predpiše:

- tehnične in druge pogoje za varno obratovanje omrežij z namenom zanesljive in kvalitetne oskrbe z energijo;
- način zagotavljanja sistemskih storitev;
- postopke za obratovanje omrežij v kriznih stanjih;
- tehnične in druge pogoje za priključitev na omrežje;
- tehnične pogoje za medsebojno priključitev in delovanje omrežij različnih upravljalcev.

Sistemska obratovalna navodila morajo obsegati tudi določbe o stroških tehničnih ukrepov, ki so potrebni za priključitev novih proizvajalcev električne energije.

Sistemska obratovalna navodila za posamezno omrežje izda po javnem pooblastilu sistemski operater, ki na tem omrežju opravlja dejavnost sistema operaterja. Pred njihovo objavo mora pridobiti soglasje Agencije za energijo, za sistemska obratovalna navodila za prenosno oziroma distribucijsko omrežje električne energije ter za prenosno omrežje zemeljskega plina pa tudi soglasje vlade.

Sistemski operaterji distribucijskih in prenosnih omrežij za električno energijo morajo vsakemu novemu proizvajalcu električne energije iz obnovljivih virov energije ali iz soproizvodnje, ki se želi priključiti na omrežje, zagotoviti celovito in podrobno oceno vseh

stroškov priključitve.

Oseba, ki vodi obratovanje energetskih postrojev, naprav in omrežij, mora zagotoviti varnost njihovega delovanja.

S tehničnim predpisom se lahko določi, da se domneva, da je obratovanje skladno z varnostnimi zahtevami, če ustreza zahtevam neobveznih standardov, na katere se tehnični predpis sklicuje.

Če se tehnični predpis sklicuje na standarde v skladu s prejšnjim odstavkom, minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za trg, v Uradnem listu Republike Slovenije objavi seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti z varnostnimi zahtevami.

Oseba, ki vodi obratovanje in uporablja standard iz šestega odstavka tega člena, mora sprejeti notranji akt, iz katerega izhaja način uporabe standarda. Minister, pristojen za energijo s predpisom podrobneje določi vsebino notranjega akta.

Energetski inšpektor nadzira skladnost načina uporabe standarda iz šestega odstavka tega člena, kot je določen v notranjem aktu iz prejšnjega odstavka, in njegovo dejansko izvrševanje.

41. člen

Če tako zahtevajo mednarodni sporazumi ali meddržavne pogodbe, ki jih je sklenila Republika Slovenija, mora sistemski operater prenosnega omrežja opraviti tranzit energije po prenosnem omrežju pod pogoji in na način, kot je to določeno v mednarodnih sporazumih ali meddržavnih pogodbah.

Glede postopka dostopa do omrežja se za tranzit po prvem odstavku tega člena uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo dostop upravičenih odjemalcev do prenosnega omrežja za električno energijo oziroma plin. Dostop do omrežja za tranzit ne sme ogroziti razpoložljivih transportnih zmogljivosti za potrebe dobave energije odjemalcem v Republiki Sloveniji.

42. člen

Če pride do nenadnega in nepredvidenega pomanjkanja na trgu energije, pri tem pa je ogrožena varnost ljudi in celovitost omrežja, lahko vlada uvede ukrepe, s katerimi omeji dobavo energije določenim kategorijam odjemalcev, določi vrstni red omejitev, določi način uporabe energije in obvezno proizvodnjo energije.

Ukrepi smejo trajati najkrajši čas, ki je potreben za odpravo posledic pomanjkanja in vzpostavitev normalnega položaja na trgu energije, pri čemer morajo pristojni državni organi in izvajalci energetskih dejavnosti storiti vse, da se pomanjkanje čimprej odpravi.

Ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena sprejme vlada z uredbo.

e) Oskrba z gorivi

43. člen

Pravne osebe, ki proizvajajo električno ali toplotno energijo, morajo imeti določene rezerve goriv ali določene rezervne zmogljivosti za proizvodnjo električne in toplotne energije, ki zagotavljajo zanesljivo oskrbo odjemalcev.

Vrsto in obseg rezerve goriv ali rezervnih zmogljivosti za posamezne vrste proizvodnih objektov predpiše minister, pristojen za energijo.

44. člen

Distributerji naftnih derivatov za energetske namene, predelovalci surove nafte in odjemalci naftnih derivatov, ki jih ne oskrbujejo distributerji, so dolžni zagotavljati obvezne minimalne zaloge nafte in naftnih derivatov v obsegu, ki je enak 90-dnevni povprečni porabi v predhodnem letu.

Dolžnost iz prejšnjega odstavka imajo pravne osebe iz prejšnjega odstavka tega člena, ki so v preteklem letu uvozile najmanj 25 ton surove nafte ali naftnih derivatov v energetske namene.

Za upravljanje z zalogami nafte in naftnih derivatov ter zagotovitev potrebnih skladiščnih zmogljivosti plačujejo pravne osebe iz prvega odstavka tega člena letno povračilo. Višino, način plačevanja in evidentiranje vplačil kot tudi oprostitve in nadzor nad plačevanjem predpiše vlada.

Način formiranja, rok ter upravljanje z zalogami predpiše vlada s posebno uredbo. V uredbi lahko določi, da lahko pravne osebe iz prvega odstavka tega člena izpolnijo manjši del obveznosti v naravi in da se del zalog lahko začasno ali trajno skladišči izven ozemlja Republike Slovenije.

Nadzor nad obsegom in kvaliteto zalog naftnih derivatov izvajata ministrstvo, pristojno za energijo in ministrstvo, pristojno za preskrbo.

45. člen

Izvozniki in uvozniki nafte, naftnih derivatov ter plina morajo ne glede na carinske predpise ministrstvu, pristojnemu za energijo, prijaviti vsak uvoz in izvoz nafte, naftnih derivatov in plina.

Podrobneje predpiše način prijavljanja iz prvega odstavka tega člena minister, pristojen za energijo.

f) Določbe o izvajalcih gospodarskih javnih služb

46. člen

Izvajalci gospodarskih javnih služb, določenih s tem zakonom, morajo v javnem interesu izvajati obveznosti javne službe, zlasti varnost obratovanja, zanesljivost dobave energije, zagotavljanje dobave energije in storitev pod splošnimi pogoji vsakomur, redno in trajno obratovanje, zagotavljanje predpisane kvalitete in razumne cene dobavljene energije oziroma storitev ter varovanje okolja, kar vključuje skrb za energetske učinkovitost in ohranjanje podnebnih razmer.

Obveznosti javne službe iz prejšnjega odstavka so podrobneje določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, ter na njihovi podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil.

47. člen

V času stavke morajo v izvajalcih, ki izvajajo gospodarske javne službe po tem zakonu, delavci zagotavljati tako obratovalno pripravljenost objektov, omrežij in naprav, kot je predpisano za nedelje, državne praznike in druge dela proste dneve. Direktorji oziroma člani uprave v izvajalcih iz prejšnjega odstavka s sklepom določijo delavce, ki opravljajo naloge za zagotovitev obratovalne pripravljenosti iz prejšnjega odstavka.

Delavci iz prejšnjega odstavka, ki ne opravijo nalog iz prvega odstavka tega člena, storijo

hujšo kršitev delovne discipline, za kar se jim lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

48. člen

Sistemske operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij:

- dajejo smernice in mnenja na prostorske akte skladno s predpisi o urejanju prostora;
- določajo projektne pogoje pred začetkom izdelave projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja;
- dajejo soglasja k projektnim rešitvam skladno s predpisi o graditvi objektov za posege, ki se nanašajo ali imajo vpliv na omrežje s katerim upravljajo.

Sistemske operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij obveščajo ministrstvo, pristojno za energijo, o projektnih pogojih iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so le-ti določeni za objekte s priključno električno močjo, večjo od 5 MW ali letno porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov m³.

V. ENERGETSKO DOVOLJENJE

49. člen

Investitor mora pred pričetkom priprave lokacijskega načrta pridobiti energetska dovoljenje za naslednje objekte, naprave ali omrežja (v nadaljnjem besedilu: objekti):

- objekte za proizvodnjo električne energije nazivne električne moči večje od 1 MW, ki so priključeni na javno elektroenergetsko omrežje,
- objekte za skladiščenje zemeljskega plina ter terminale za utekočinjen zemeljski plin,
- objekte proizvodnje toplote nad 1 MW za daljinsko ogrevanje ali namenjeno nadaljnji prodaji,
- neposredne oskrbovalne vode v skladu s tem zakonom,
- povezovalni vod, ki prečka državno mejo,
- objekte ali zaokrožene gospodarske lokacije s priključno močjo večjo od 5 MW oziroma letno porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov m³.

Energetska dovoljenja je potrebno pridobiti tudi za vsako rekonstrukcijo objektov iz prejšnjega odstavka, ki spreminja energetske parametre objekta in je obseg sprememb tak, da je za rekonstrukcijski poseg potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Energetska dovoljenja zavezuje tudi vsakokratnega lastnika objekta in osebo, ki v tem objektu izvršuje energetska dejavnost (obratovalec objekta).

Imetnik energetskega dovoljenja mora za pridobitev gradbenega dovoljenja izpolniti tudi vse ostale zahteve, ki jih določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti.

50. člen

Energetska dovoljenja izda minister, pristojen za energijo.

Z energetske dovoljenjem se določijo:

- lokacija in območje, na katero se energetska dovoljenja nanaša,
- vrsta objekta, goriva ali naprave, na katere se energetska dovoljenja nanaša,
- način in pogoje opravljanja energetske dejavnosti v objektu ali napravi,
- pogoje v zvezi z objektom ali napravo po prenehanju njenega obratovanja,
- pogoje v zvezi z uporabo javnega dobra ali javne infrastrukture,
- obveznosti imetnika energetskega dovoljenja v zvezi s posredovanjem podatkov ministru, pristojnemu za energijo.

Minister, pristojen za energijo, predpiše pogoje in vsebino vloge za izdajo energetskega dovoljenja za posamezne vrste objektov, naprav in omrežja ter energetske dejavnosti, ki se v

njih izvajajo, in ki se nanašajo na:

- varnost in zanesljivost delovanja objekta, naprave ali omrežja,
 - vrste lokacij in območja, na katerih se bo izvajala energetska dejavnost,
 - naravo primarnih virov energije,
 - energetska učinkovitost delovanja objekta,
 - posebne zahteve glede tehnične, kadrovske in ekonomske usposobljenosti ter finančne sposobnosti vlagatelja zahteve za energetska dovoljenje za izgradnjo in obratovanje objekta.
- Ne glede na prejšnji odstavek se energetska dovoljenje za zgraditev neposrednega oskrbovalnega voda izda pod pogoji, ki so določeni v 28.a oziroma 32.b členu tega zakona. Ministrstvo, pristojno za energijo, vodi register energetskih dovoljenj. Kadar je imetnik energetskega dovoljenja fizična oseba se v register vpišejo naslednji podatki: osebno ime imetnika dovoljenja, enotna matična števila imetnika dovoljenja in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika dovoljenja. Podatki iz registra so javni, razen enotne matične številke imetnikov dovoljenj, ki so fizične osebe.

51. člen

Če je za izvajanje energetske dejavnosti potrebno pridobiti koncesijo na naravni dobrini, se pogoje za izgradnjo ustreznih zmogljivosti določi v koncesijskem aktu, skladno s predpisom iz tretjega odstavka prejšnjega člena in tedaj posebno energetska dovoljenje ni potrebno.

52. člen

Minister, pristojen za energijo, lahko z odločbo razveljavi energetska dovoljenje:

- če investitor krši bistvene določbe energetskega dovoljenja,
- če v določenem roku ne odpravi pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene z odločbo inšpektorja,
- če so se bistveno spremenili okoljevarstveni, prostorski ali tehnološki pogoji za izdajo energetskega dovoljenja,
- če investitor ne daje državnim organom ali organom samoupravnih lokalnih skupnosti podatkov, potrebnih za nadzor priprave in izvedbe energetskega objekta,
- če je med izdanim uporabnim dovoljenjem za energetska objekt, na katerega se nanaša energetska dovoljenje in začetkom njegovega rednega obratovanja minilo več kot eno leto,
- če je upravljalec objekta stalno ali za čas, daljši od enega leta, prenehal z obratovanjem objekta.

Pritožba zoper odločbo o razveljavitvi energetskega dovoljenja ne zadrži izvršitve.

52.a člen

Če obseg zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, za katere je bilo izdano energetska dovoljenje iz prve alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona, ne zagotavlja zanesljivosti dobav električne energije, lahko za nove proizvodne zmogljivosti ali za izvedbo ukrepov varčevanja porabe električne energije ministrstvo, pristojno za energijo, ali po njegovem pooblastilu druga oseba, izvede javni razpis.

Pred začetkom postopka javnega razpisa iz prejšnjega odstavka mora ministrstvo, pristojno za energijo, ugotoviti, ali ni mogoče zanesljivosti dobav električne energije zagotoviti z ukrepi učinkovite rabe energije.

Javni razpis iz prvega odstavka tega člena je lahko izveden tudi zaradi zmanjševanja negativnih vplivov na okolje in promocije komercialno neuveljavljenih novih tehnologij. Javni razpis se mora objaviti tudi v Uradnem listu Evropske unije. Rok za predložitev vlog (ponudb) mora biti najmanj 6 mesecev. Postopek javnega razpisa, pogoji za sodelovanje in merila za izbiro morajo biti transparentni in nediskriminatorni.

Razpis za nove zmogljivosti ali za izvajanje varčevalnih ukrepov mora natančno predpisati specifične kriterije za izbor ter določiti predvidene oblike spodbud, ki jih bodo deležni izbrani ponudniki. Med kriteriji mora biti tudi zahteva, da se z novim proizvodnim objektom povečuje konkurenčnost na trgu z električno energijo.

V javnem razpisu je treba omogočiti, da kandidat namesto nove proizvodne zmogljivosti ponudi električno energijo iz obstoječih proizvodnih zmogljivosti, ki je zagotovljena dolgoročno, če je pri tem zagotovljena enaka zanesljivost dobave.

V javnem razpisu se med pogoji za sodelovanje kandidatov na javnem razpisu določi tudi pogoje, ki jih je treba v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi izpolniti za pridobitev energetskega dovoljenja za objekt, ki je predmet javnega razpisa. Pred odločitvijo o izbiri najprimernejšega kandidata mora ministrstvo, pristojno za energijo, ugotoviti, ali ta kandidat izpolnjuje te pogoje. Izbranemu kandidatu se po dokončnosti odločitve o izbiri izda energetske dovoljenje brez posebnega ugotovitvenega postopka.

VI. VLAGANJA V ENERGETIKI

53. člen

Sistemske operaterji prenosnega ali distribucijskega omrežja za električno energijo ali zemeljski plin morajo vsaki dve leti pripraviti in objaviti pregled, ki bo vključeval manjkajoče proizvodne in transportne zmogljivosti, potrebe po medsebojni povezavi z drugimi omrežji in napoved porabe električne energije ali zemeljskega plina za naslednjih 5 let. S pomočjo ocen iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za energijo, indikativno načrtuje in določi vrste in obseg koncesij ali energetskih dovoljenj za energetske dejavnosti.

54. člen

Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih, ki so v lasti ali pretežni lasti države, morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki omogočajo povečanje osnovnega kapitala s finančnimi vložki le s soglasjem vlade.

55. člen

Javna podjetja, ki opravljajo energetske dejavnosti, lahko izdajajo dolžniške vrednostne papirje, če pridobijo predhodno soglasje vlade in če na podlagi tako pridobljenih sredstev financirajo projekte, predvidene v nacionalnem energetskem programu in razvojnem načrtu.

56. člen

Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki dopuščajo pridobitev kontrolnega deleža v osnovnem kapitalu družbe posameznemu vlagatelju neposredno ali skupaj s obvladovanimi (povezanimi) družbami z nakupom ali z dokapitalizacijo le s soglasjem vlade.

VII. INFRASTRUKTURA

57. člen

Objekti, naprave in omrežja za proizvodnjo in prenos zemeljskega plina in električne energije ter distribucijo električne energije, zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov so infrastruktura.

Podrobneje določi objekte, naprave in omrežja, ki sestavljajo infrastrukturo vlada, na predlog ministra, pristojnega za energijo.

58. člen

Izvajalci energetskih dejavnosti so dolžni infrastrukturo tekoče in investicijsko vzdrževati in ustrezno škodno zavarovati.

Vlada lahko prenese v last ali upravljanje posamezne stvari iz infrastrukture, ki so v lasti države, izvajalcem energetskih dejavnosti.

Za izločitev posameznega objekta, naprave ali omrežja iz infrastrukture ali vključitev v infrastrukturo, mora izvajalec energetskih dejavnosti pridobiti soglasje vlade na predlog ministra, pristojnega za energijo, oziroma pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti.

59. člen

Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za prenos in distribucijo električne energije, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskimi plini, sta v javno korist in se zanju uporabljajo določbe prvega odstavka 93. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03).

Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za proizvodnjo električne energije, skladišča zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin ali transport tekočih goriv po vodih, sta v javno korist in se zanju uporabljajo določbe drugega odstavka 93. člena zakona o urejanju prostora.

Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi služnosti v javno korist na nepremičninah iz tega člena te pogodbe ne uspe skleniti, lahko nemudoma vloži predlog za omejitev lastninske pravice. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske ali stavbne pravice v javno korist na nepremičninah iz tega člena te pogodbe ne uspe skleniti, vloži država oziroma občina kot razlastitveni upravičenec na predlog investitorja nemudoma predlog za razlastitev. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

Za prenos lastninske, stavbne pravice ali služnosti na razlaščeni nepremičnini na investitorja se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo prodajo stvarnega premoženja države.

60. člen

Infrastrukturni objekti po tem zakonu se lahko prodajo, kako drugače odsvojijo ali obremenijo le s predhodnim soglasjem vlade oziroma samoupravne lokalne skupnosti, če to ne nasprotuje njihovemu namenu.

Pogodba, sklenjena v nasprotju z določbami prejšnjega odstavka, je nična.

Na objektih, napravah ali napeljavah, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvom.

61. člen

Na objekte, naprave ali napeljave, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče poseči z izvršbo. Za zagotovitev nemotenega obratovanja in vzdrževanja mora lastnik nepremičnine, preko katere je nujno potreben dostop do infrastrukture, proti pravični odškodnini dovoliti dostop do infrastrukture.

Z namenom zagotavljanja gospodarskih javnih služb na področju energetike vlada z uredbo

določi vrste vzdrževalnih del v javno korist na objektih, napravah in omrežjih, ki so potrebna za prenos in distribucijo električne energije, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskega plina skladno z določbami zakona, ki ureja graditev objektov.

VIII. STEČAJ

62. člen

Za javna podjetja, ki opravljajo gospodarsko javno službo po tem zakonu, se stečaj ne more uvesti.

Za obveznosti izvajalca gospodarske javne službe v lasti države oziroma samoupravne lokalne skupnosti odgovarjata subsidiarno Republika Slovenija oziroma samoupravna lokalna skupnost.

63. člen

Po uvedbi stečaja v izvajalcu gospodarske javne službe se mora zagotoviti izvajanje dejavnosti v celotnem obsegu in se za izvajanje obsega dejavnosti ne uporabljajo določbe 126. in 127. člena ter 133. do 136. člena zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93, 39/97 in 52/99).

64. člen

Stečajni upravitelj mora poskrbeti, da se izvajanje gospodarske javne službe izvaja v neokrnjenem obsegu.

Stečaj izvajalca gospodarske javne službe se ne glede na 3. točko prvega odstavka 146. člena zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, lahko opravi le s prodajo celotnega podjetja.

Kupec z nakupom podjetja, ki izvaja gospodarsko javno službo, prevzame v celoti tudi vse obveznosti pod enakimi pogoji, kot jih je prevzelo podjetje v stečaju.

IX. UČINKOVITA RABA IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

65. člen

Učinkovita raba energije in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije sta sestavna dela energetske politike.

Ekonomsko opravičljivi ukrepi za izrabo varčevalnih potencialov energije in za izrabo obnovljivih virov energije so pri izvajanju energetske politike enako pomembni kot zagotavljanje zadostne oskrbe z energijo na osnovi neobnovljivih virov energije.

Ob enakih stroških za izrabo varčevalnih potencialov na strani rabe ali za zagotavljanje novih zmogljivosti za isti obseg energije imajo prednost ukrepi za dosego varčevalnih potencialov.

Spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije izvaja država s programi: izobraževanja, informiranja, osveščanja javnosti, energetskim svetovanjem, spodbujanjem energetskih pregledov, spodbujanjem lokalnih energetskih konceptov, pripravo standardov in tehničnih predpisov, fiskalnimi ukrepi, finančnimi spodbudami in drugimi oblikami spodbud.

Energetsko svetovanje za učinkovito rabo v široki rabi se lahko organizira z mrežo energetsko-svetovalnih pisarn.

Učinkovitost zgoraj omenjenih dejavnosti se preverja z njihovo sistematično in strokovno podprto evaluacijo. Postopek evaluacije določi minister, pristojen za okolje.

66. člen

Ministrstvo, pristojno za okolje, izvaja na nacionalnem nivoju naslednje naloge:

- izvaja programe za spodbujanje učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije,
- pripravlja predloge in izvaja državno spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije,
- pripravlja predloge ustreznih predpisov, ki spodbujajo učinkovito rabo energije in izrabo obnovljivih virov energije,
- spremlja energetska učinkovitost in realizacijo varčevalnih potencialov in izrabe obnovljivih virov ter s tem povezano zmanjšanje obremenitev okolja,
- sodeluje na mednarodni ravni na področju učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije,
- spodbuja delovanje nevladnih organizacij, ki v javnem interesu delujejo na področju energetike.

Samoupravne lokalne skupnosti izvajajo programe učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije v okviru svojih pristojnosti na osnovi izdelanih lokalnih energetskih konceptov. Za izvajanje teh programov lahko samoupravna lokalna skupnost pridobi državne spodbude, če ima izdelan lokalni energetski koncept.

66.a člen

Programe, ki zmanjšujejo rabo energije iz posameznih omrežij oziroma povečujejo učinkovitost njene rabe in izrabo obnovljivih virov energije, opravljajo po javnem pooblastilu izvajalci gospodarskih javnih služb po tem zakonu.

66.b člen

Dodatek za spodbujanje učinkovite rabe energije in izrabo obnovljivih virov energije se v višini, kot jo določi vlada, plačuje od vsake porabljene kilovatne ure električne energije v Republiki Sloveniji.

Dodatek iz prejšnjega odstavka se vplačuje na poseben račun Ekološkega sklada Republike Slovenije in se porablja za namene spodbujanja in sofinanciranja investicijskih projektov učinkovite rabe energije, izrabe obnovljivih virov energije in sistemov daljinskega ogrevanja, v okviru programov iz 66. člena tega zakona.

Vlada predpiše vrsto in obseg programov za spodbujanje učinkovite rabe energije in izrabo obnovljivih virov energije, ki se financirajo iz dodatka iz prvega odstavka.

Za upravljanje in razpolaganje z zbranimi sredstvi dodatka iz prvega odstavka je pristojno ministrstvo, pristojno za okolje, strokovne naloge v zvezi s tem opravlja Ekološki sklad Republike Slovenije.

Ministrstvo, pristojno za okolje, letno poroča vladi o uspešnosti izvedbe programov za spodbujanje učinkovite rabe in izrabo obnovljivih virov energije, vključno z določitvijo doseženih prihrankov energije zaradi izvedbe programov. Poročilo se javno objavi.

67. člen

Dobavitelji električne energije, zemeljskega plina ali toplote, morajo najmanj enkrat letno informirati odjemalce o gibanjih in značilnostih porabe energije. Pri tem lahko pripravijo programe, ki na primeren način spodbujajo in usmerjajo odjemalce k učinkoviti rabi dobavljene energije in izrabi varčevalnih potencialov.

Dobavitelji lahko te programe izvajajo na principu ekonomskih načel ali pa so programi spodbujevalne narave. Kolikor so programi spodbujevalne narave, se stroški zanje lahko pokrijejo iz cene za energijo. V takih primerih mora na program in z njim povezane stroške dati soglasje minister, pristojen za energijo.

Dobavitelji, ki izvajajo spodbujevalne programe na področju učinkovite rabe energije, morajo po odobritvi letno poročati ministru, pristojnemu za okolje, o učinkih izvajanih programov in predložiti natančen obračun stroškov.

68. člen

Proizvajalci in uvozniki proizvodov, ki za svoje delovanje rabijo goriva ali električno ali toplotno energijo, morajo v tehnični specifikaciji proizvoda navesti porabo goriv ali energije za obratovanje naprave za tipične pogoje obratovanja. Pri tem lahko proizvode opremijo z nalepko o energijski učinkovitosti, ki kupce obvešča o porabi energije in drugih značilnostih proizvodov, pomembnih za njihovo energijsko učinkovitost.

Minister, pristojen za okolje, predpiše obliko in vsebino nalepke, način merjenja in določanja porabe energije in drugih značilnosti proizvoda ter način kategoriziranja proizvoda glede na njegovo energijsko učinkovitost.

Minister, pristojen za okolje, lahko predpiše minimalno energijsko učinkovitost naprav, ki za svoje delovanje rabijo goriva ali toplotno in električno energijo.

S predpisom iz drugega odstavka tega člena se lahko določi, da so nalepke za določene vrste proizvodov obvezne.

S predpisom iz tretjega odstavka tega člena se lahko določi, da na trgu ne sme biti proizvodov, ki ne izpolnjujejo zahtev o minimalni energijski učinkovitosti.

Za določitev organizacij, pooblaščenih za ugotavljanje skladnosti proizvoda z deklariranimi lastnostmi, ter glede nadzora nad to skladnostjo, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za druge oznake proizvodov, kot je znak energetske učinkovitosti.

Določba prvega odstavka ne velja za tiste naprave, ki rabijo avtonomne vire energije, kot so baterije in fotonapetostni pretvorniki.

68.a člen

Pri graditvi novih stavb, katerih uporabna tlorisna površina presega 1000 m², in pri rekonstrukciji stavb, katerih uporabna tlorisna površina presega 1000 m² in se zamenjuje sistem oskrbe z energijo, je treba izdelati študijo izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo (v nadaljevanju: študija izvedljivosti), pri kateri se upošteva tehnična, funkcionalna, okoljska in ekonomska izvedljivost alternativnih sistemov za oskrbo z energijo. Kot alternativni sistemi se štejejo:

- decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije;
- soproizvodnja;
- daljinsko ali skupinsko ogrevanje ali hlajenje, če je na voljo;
- toplotne črpalke.

Študija izvedljivosti iz prejšnjega odstavka je obvezna sestavina projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja v skladu s predpisi o graditvi objektov.

Metodologijo za izdelavo in obvezno vsebino študije izvedljivosti predpiše minister, pristojen za okolje.

Študije izvedljivosti iz prvega odstavka tega člena ni treba izdelati:

- za stavbe, za katere je način oskrbe z energijo določen v lokalnem energetske konceptu iz 17. člena tega zakona;
- za stavbe, za katere je način oskrbe z energijo določen s predpisom iz 36. člena tega zakona;

- za stavbe iz druge, tretje in četrte alinee četrtega odstavka 68.b člena tega zakona;
- za stavbe, za katere predpis samoupravne lokalne skupnosti določa obvezno priključitev na določeno vrsto energetskega omrežja oziroma uporabo določene vrste goriva.
Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je treba študijo izvedljivosti izdelati za stavbe iz prvega odstavka tega člena v primeru oskrbe stavbe s plinom razen za stavbe iz tretje alinee prejšnjega odstavka.

68.b člen

Lastnik stavbe ali njenega posameznega dela mora pri njeni prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe, predložiti veljavno energetska izkaznica stavbe ali njenega posameznega dela. Namesto energetske izkaznice posameznega dela stavbe se lahko predloži energetska izkaznica za celotno stavbo. Pri oddaji stavbe v najem za obdobje, krajše od enega leta, ter pri prodaji stavbe ali njenega dela namesto razlastitve ali prodaje stavbe oziroma njenega dela v postopku izvršbe ali v stečajnem postopku energetske izkaznice ni treba predložiti.

Investitor novozgrajene stavbe mora energetska izkaznico pridobiti pred vložitvijo zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Energetska izkaznica novozgrajene stavbe mora izkazovati izpolnjevanje zahtev predpisa, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah. Energetska izkaznica je obvezna sestavina projekta izvedenih del.

Če se stavba ali njen del prodaja ali oddaja v najem še pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja, mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti izkaz o energetske učinkovitosti, ki je izdelan v skladu s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah, in je sestavni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. Po pridobitvi uporabnega dovoljenja mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti energetska izkaznico. Zahteve glede energetske izkaznice iz prvega in drugega odstavka ter izkaza o energetske učinkovitosti iz tretjega odstavka tega člena se ne nanašajo na:

- stavbe, ki so razglašene za spomenik v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, če bi izpolnjevanje zahtev za energetska učinkovitost po predpisih o graditvi objektov nesprejemljivo spremenilo njihovo naravo ali videz;
- stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti;
- časne stavbe s predvidenim časom uporabe dveh let ali manj, industrijske stavbe, delavnice in nestanovanjske kmetijske stavbe;
- stanovanjske stavbe, namenjene za uporabo, krajšo od štirih mesecev na leto;
- samostojne stavbe ali posamezne dele stavb z uporabno tlorisno površino manjšo od 50 m².

Energetske izkaznice stavb izdelujejo neodvisni strokovnjaki iz 68.d člena tega zakona na zahtevo stranke. Pri izdelavi energetske izkaznice stavb morajo neodvisni strokovnjaki upoštevati metodologijo, določeno s predpisom iz zadnjega odstavka tega člena.

Energetska izkaznica stavbe mora vsebovati referenčne vrednosti, kot so trenutni veljavni standardi in primerjalni podatki, ki omogočajo primerjavo in oceno energetske učinkovitosti stavbe. Energetske izkaznice morajo biti priložena priporočila za stroškovno učinkovite izboljšave energetske učinkovitosti, razen v primeru novozgrajenih stavb in oddaje stavb v najem.

Veljavnost energetske izkaznice je 10 let. Stranka lahko zaprosi za novo energetska izkaznico pred potekom 10 let, če se energetska učinkovitost stavbe spremeni.

Posamezna stavba oziroma del stavbe ne more imeti dveh ali več veljavnih energetske izkaznic.

Register energetske izkaznic vodi ministrstvo, pristojno za okolje. V register se vpišejo

podatki o stavbi oziroma delu stavbe, podatki o energetske izkaznici, podatki o izdajatelju in naslednji podatki o izdelovalcu izkaznice: osebno ime ter številka in datum izdaje licence. Register energetskih izkaznic je javen. Podatki iz registra energetskih izkaznic se povežejo s podatki iz katastra stavb.

Vsako izdajo energetske izkaznice mora izdajatelj energetske izkaznice sočasno z njeno izdajo prijaviti za vpis v register energetskih izkaznic.

Podrobnejšo vsebino, obliko in metodologijo za izdajo energetske izkaznice ter vsebino podatkov, način vodenja registra energetskih izkaznic in način prijave izdane energetske izkaznice za vpis v register energetskih izkaznic predpiše minister, pristojen za okolje.

68.c člen

V stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 1000 m², ki so v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti in jih uporabljajo državni organi ali organi samoupravnih lokalnih skupnosti oziroma organizacije, ki zagotavljajo javne storitve večjemu številu oseb in jih zato te pogosto obiskujejo, mora upravljavec stavbe veljavno energetske izkaznice namestiti na vidno mesto. Poleg tega so lahko na viden način prikazani tudi razponi priporočenih in dejanskih notranjih temperatur zraka ter drugi pomembni klimatski podatki, če je primerno.

Vrste stavb, za katere velja obveznost iz prvega odstavka tega člena, podrobneje predpiše minister, pristojen za okolje.

68.č člen

Lastnik stavbe ali dela stavbe, v katerem je vgrajen klimatski sistem z izhodno močjo nad 12 kW, mora zagotoviti redne preglede klimatskih sistemov.

Preglede izvajajo neodvisni strokovnjaki iz 68.d člena tega zakona.

Pregledi vključujejo oceno učinkovitosti klimatskih sistemov in njihove primernosti glede na uporabo stavbe.

Na podlagi pregleda neodvisni strokovnjak uporabnikom svetuje mogoče izboljšave ali zamenjavo klimatskega sistema in alternativne rešitve.

Vsebinsko, način izvedbe in roke rednih pregledov klimatskih sistemov predpiše minister, pristojen za okolje.

68.d člen

Energetske izkaznice in poročila o pregledih klimatskih sistemov izdajajo pooblaščen pravne ali fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: izdajatelj). Pooblastilo za izdajo energetskih izkaznic in poročil o pregledih klimatskih sistemov podeli minister, pristojen za okolje, po izvedenem javnem natečaju. Pooblastilo za izdajo energetskih izkaznic se podeli kot javno pooblastilo.

Naloge v zvezi z izdelovanjem energetskih izkaznic in pregledi klimatskih sistemov opravljajo posamezniki, ki imajo veljavno licenco za izvajanje teh nalog (v nadaljnjem besedilu: neodvisni strokovnjaki).

Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena lahko pridobi pravna ali fizična oseba:

- za izdajanje energetskih izkaznic, če ima v sodni register oziroma v Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost projektiranja ali tehničnega svetovanja,
- za izdajanje poročil o pregledih klimatskih sistemov, če ima v sodni register oziroma Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost tehničnega svetovanja ali meritev, in
- če ima za izvajanje nalog iz prve in druge alineje tega odstavka zaposlenega vsaj enega neodvisnega strokovnjaka ali s pogodbo o delu zagotovljeno izvajanje teh nalog.

Izdajatelji morajo izvesti postopek izdaje energetske izkaznice po vsaki zahtevi za njeno

izdajo in izvesti vsak naročen pregled klimatskega sistema v skladu s tem zakonom. Naročnik energetske izkaznice ali pregleda klimatskega sistema mora neodvisnemu strokovnjaku dati na voljo vse potrebne podatke ter projektno in tehnično dokumentacijo v skladu s predpisi o graditvi objektov ter mu zaradi ogleda stavbe omogočiti vstop v prostore.

Pri opravljanju svojih nalog morajo neodvisni strokovnjaki ravnati v skladu s predpisi v zvezi z izdajanjem energetskih izkaznic in pregledi klimatskih sistemov in jih opravljati v skladu s pravili stroke ter neodvisno od vpliva strank ali drugih oseb ter navodil delodajalca.

Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena neodvisni strokovnjak ne sme izdelati energetske izkaznice ali pregleda klimatskega sistema po tem zakonu, če:

- obstaja kateri od razlogov za njegovo izločitev v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek;

- je zaposlen pri stranki oziroma naročniku energetske izkaznice oziroma pregleda, ali je z njim v kakršnem-koli drugem razmerju, na podlagi katerega zanj proti plačilu izvaja storitve ali delo v odvisnem razmerju v skladu s predpisi o dohodnini.

Stranki oziroma naročniku pregleda mora neodvisni strokovnjak izročiti pisno izjavo, da ne obstaja katera od okoliščin iz prejšnjega odstavka, ki bi mu preprečevala izdelavo energetske izkaznice ali izvedbo pregleda klimatskega sistema.

Cenik z najvišjimi cenami za izdajo energetske izkaznice in poročila o pregledu klimatskega sistema, ki ga opravi v skladu s tem zakonom neodvisni strokovnjak, predpiše vlada.

68.e člen

Licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo tehnične ali arhitekturne smeri ali izobrazbo po študijskem programu prve stopnje tehnične ali arhitekturne smeri skladno z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04 - uradno prečiščeno besedilo);
- ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na svojem strokovnem področju;
- v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence je uspešno opravila usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdajanje energetskih izkaznic.

Licenco neodvisnega strokovnjaka za preglede klimatskih sistemov lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo strojne ali elektrotehnične smeri ali izobrazbo po študijskem programu prve stopnje strojne ali elektrotehnične smeri skladno z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04 - uradno prečiščeno besedilo);
- ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na svojem strokovnem področju;
- v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence je uspešno opravila usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za pregled klimatskih sistemov.

Licenco neodvisnega strokovnjaka na podlagi dokazila o uspešno opravljenem usposabljanju izda ministrstvo, pristojno za okolje, na zahtevo stranke.

Ministrstvo, pristojno za okolje, vodi register licenc neodvisnih strokovnjakov iz prvega in drugega odstavka tega člena, v katerem se vodijo podatki o imetniku licence neodvisnega strokovnjaka, datumu izdaje licence neodvisnega strokovnjaka in datumu njenega prenehanja. Osebni podatki imetnika licence neodvisnega strokovnjaka so: osebno ime, naslov bivališča in enotna matična številka občana. Register licenc neodvisnih strokovnjakov je javen.

Imetnik licence neodvisnega strokovnjaka iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena mora vsakih pet let od izdaje licence neodvisnega strokovnjaka oziroma zadnjega uspešnega opravljanja usposabljanja uspešno opraviti usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdajanje energetskih izkaznic oziroma za preglede klimatskih

sistemov.

Usposabljanje iz prejšnjega odstavka, vključno s preizkusom znanja, opravljajo organizacije, ki jih po predhodno opravljenem javnem natečaju z odločbo pooblasti minister, pristojen za okolje. Pogoji za pridobitev pooblastila se nanašajo na:

- usposobljenost predavateljev in drugega pedagoškega osebja, ki ga uporablja ta organizacija;

- drugo osebje, ki je potrebno za uspešno usposabljanje, in druge s tem povezane naloge (sprejemanje prijav, vodenje potrebnih evidenc, in podobno);

- opremo in prostore, ki so potrebni za usposabljanje in druge s tem povezane naloge.

Minister, pristojen za okolje, z odločbo preklicuje veljavnost in odvzame pooblastilo iz prejšnjega odstavka, če organizacija ne izpolnjuje več predpisanih pogojev.

Ministrstvo, pristojno za okolje, z odločbo preklicuje veljavnost in odvzame licenco neodvisnega strokovnjaka na zahtevo imetnika licence, po uradni dolžnosti pa v primerih, če imetnik:

- ne izpolnjuje katerega od pogojev iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena;

- pri opravljanju nalog po tem zakonu prekrši določbe četrtega, petega in šestega odstavka 68.d člena tega zakona;

- izvaja dela, ki niso v skladu s predpisom iz zadnjega odstavka 68.b člena oziroma s predpisom iz zadnjega odstavka 68.č člena in pravili stroke;

- če za izvedbo naloge po tem zakonu zaračuna ceno, višjo od najvišje cene, določene s predpisom vlade v skladu z zadnjim odstavkom 68.d člena tega zakona;

- če v petih letih od izdaje licence oziroma zadnjega uspešnega opravljanja usposabljanja ne opravi uspešno usposabljanja po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdajanje energetskega izkaznic oziroma za preglede klimatskih sistemov.

Minister, pristojen za okolje, predpiše programe usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdajanje energetskega izkaznic oziroma za redne preglede klimatskih sistemov po tem zakonu, podrobnejše pogoje iz šestega odstavka tega člena, obliko in vsebino licence neodvisnega strokovnjaka ter podrobnejšo vsebino in način vodenja registra licenc neodvisnih strokovnjakov.

X. RAZMERJA MED IZVAJALCI GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB IN ODJEMALCI

69. člen

Izvajalci gospodarskih javnih služb na področju energetike morajo svojo organiziranost in delovanje opravljati tako, da lahko ves čas sprejemajo informacije odjemalcev o motnjah pri dobavi energije in da na zahtevo odjemalca motnjo, ki mu onemogoča odjem energije v ustrezni količini in kakovosti, odpravijo takoj, ko je to mogoče, oziroma najkasneje v roku, ki ga določajo splošni pogoji dobave.

V primeru okvar omrežja večjega obsega zaradi naravnih havarij sistemski operater distribucijskega omrežja sanacijo omrežja izvaja po prioriteti napetostnih nivojev in v skladu s posebnimi načrti za zaščito in reševanje.

70. člen

Uporabniki omrežja imajo pravico priključiti svoje energetske objekte in naprave (električne energije, toplote in plinov) na omrežje, na katerem se izvaja gospodarska javna služba po tem zakonu.

Stroške priključka kvalificirane elektrarne na obnovljive vire energije in sproizvodnje na električno omrežje krije investitor oziroma lastnik.

Stroške morebitnih ojačitev in sprememb omrežij za distribucijo in prenos električne energije, ki so potrebni zaradi priklopa elektrarn na obnovljive vire energije in sproizvodnje, krijejo sistemski operaterji omrežij. Ti stroški vključujejo stroške potrebnih študij in analiz.

Splošne pogoje za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega in distribucijskega omrežja in zemeljskega plina iz prenosnega omrežja sprejme po javnem pooblastilu sistemski operater po pridobitvi soglasja vlade. Vlada izda soglasje po predhodni pridobitvi mnenja Agencije za energijo.

Splošne pogoje za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja, toplote iz distribucijskega omrežja in za oskrbo z drugimi plini iz omrežij sprejme po javnem pooblastilu sistemski operater s soglasjem samoupravne lokalne skupnosti ali organa iz 35. člena tega zakona. Splošni pogoji iz prejšnjega stavka morajo biti skladni z metodologijo, ki jo določi Agencija za energijo po predhodnem soglasju vlade. K splošnim pogojem za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja mora sistemski operater pred njihovo izdajo pridobiti soglasje Agencije za energijo.

V splošnih pogojih za dobavo in odjem morajo biti določeni ukrepi varstva potrošnikov, ki se nanašajo na vsebino pogodbe med dobaviteljem in odjemalcem, zagotavljanje ustreznega vnaprejšnjega opozorila o spremembi pogodbe in podatkov o tarifi in cenah, pravico odjemalca do zamenjave dobavitelja brez plačila stroškov, različne možnosti plačila energije, postopke odločanja o njihovih pritožbah ter njihovo pravico iz 23.c člena tega zakona.

V splošnih pogojih za dobavo in odjem morajo biti določeni ukrepi, ki jih mora izvesti sistemski operater pred ustavitvijo dobave gospodinjskemu odjemalcu iz razloga navedenega v šesti alineji prvega odstavka 76. člena tega zakona.

71. člen

Za vsako posamezno priključitev na energetska omrežja ali njeno spremembo mora uporabnik omrežja pridobiti soglasje za priključitev. Pogoje za soglasje za priključitev določajo splošni pogoji za dobavo in odjem iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena. O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu sistemski operater z odločbo v upravnem postopku.

Uporabnik omrežja nima pravice do priključitve:

- če ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
- če bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi ali
- če bi priključitev operaterju omrežja povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.

V primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka ima uporabnik omrežja pravico do priključitve v skladu s splošnimi pogoji iz prejšnjega člena, če se odloči, da bo sam kril nesorazmerno visoke stroške.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje krijejo le del nesorazmernih stroškov iz tretje alineje tretjega odstavka.

Sistemski operaterji distribucijskih in prenosnih omrežij za električno energijo izdelajo in objavijo pravila za delitev stroškov ojačitev omrežij med vsemi uporabniki omrežij, ki imajo od njih koristi. Pravila morajo temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatorskih merilih, ob upoštevanju koristi zaradi priključitve, ki jih imajo prvotno in naknadno priključeni uporabniki omrežij ter sistemski operaterji omrežij.

O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča Agencija za energijo oziroma župan občine, če gre za priključitev na omrežje za oskrbo s toploto oziroma z drugim energetska plinom.

O številu pritožb, o katerih skladno s prejšnjim odstavkom odloča župan, mora občina enkrat letno obvestiti Agencijo za energijo, ki vodi evidenco navedenih pritožb.

72. člen

Uporabnik omrežja mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če se spremenijo osnovni parametri priključka, glede katerega je bilo izdano soglasje. Če imetnik soglasja za priključitev umre (fizična oseba) ali preneha (pravna oseba), če gre za spremembo gradbenega dovoljenja iz razloga spremembe investitorja ali zaradi pravnega prometa z objektom v času med izdajo soglasja in priključitvijo, se soglasje za priključitev lahko prenese na pravno ali fizično osebo, ki na podlagi navedenih sprememb pridobi te objekte, naprave ali napeljave. Novi uporabnik mora najkasneje v tridesetih dneh po prejemu sodne oziroma upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti sistemskega operaterja in o tem predložiti ustrezne dokaze, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.

73. člen

V posebnih primerih obstoječih zaokroženih gospodarskih kompleksov lahko sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sklene pogodbo o dobavi energije s posrednikom. Posrednik mora za opravljanje svoje dejavnosti izpolnjevati enake pogoje kot sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja, in mora zagotoviti dobavo energije končnim odjemalcem pod pogoji, ki niso manj ugodni, kot bi bili pogoji oskrbe z energijo neposredno iz omrežja.

74. člen

Energetski objekti, naprave in napeljave morajo izpolnjevati predpisane tehnične normative ali druge pogoje, s katerimi se zagotavlja njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja. Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme začasno odkloniti priključitev novih energetskih objektov, naprav in napeljav na svoje omrežje, oziroma sme začasno prekiniti dobavo energije, če ugotovi, da objekti, naprave ali omrežje ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov ali drugih pogojev. Priključitev na svoje omrežje izvede sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja šele, ko ugotovi, da so odpravljene pomanjkljivosti.

75. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme začasno prekiniti dobavo energije zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

Za predvideno prekinitev mora sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja izbrati čas, ki čim manj prizadene odjemalca energije.

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja mora o predvideni prekinitvi pravočasno obvestiti odjemalce v pisni obliki, v primeru da gre za širši krog odjemalcev pa preko sredstev javnega obveščanja vsaj 48 ur pred prekinitvijo. (Opomba: v uvodnem besedilu prvega odstavka tega člena so upoštevane določbe 2. ter 12. in 25. člena EZ-A)

76. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ustavi uporabniku omrežja prenos ali distribucijo energije po predhodnem obvestilu, če le-ta v roku, določenem v

obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti in sicer v naslednjih primerih, če uporabnik omrežja:

- moti dobavo energije drugim uporabnikom,
- odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo systemskega operaterja, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskega objekta, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje,
- brez soglasja systemskega operaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave, ali če omogoči prek svojih energetskega naprav priključitev energetskega naprav drugih uporabnikov,
- na opomin dobavitelja ne zniža odjema oziroma oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku,
- onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin, ali če uporablja energijo brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih,
- ne plača odstopanj ali cene za uporabo omrežij v roku, določenem v skladu s splošnimi pogoji za dobavo in odjem energije,
- v roku, ki ga določi systemski operater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci,
- nima dobavitelja.

Systemski operater ne sme ustaviti dobave energije pod količino, ki je glede na okoliščine (letni čas, bivalne razmere, kraj prebivanja, premoženjsko stanje ...) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca in oseb, ki z njim prebivajo. Vsi stroški, ki zaradi tega nastanejo pri dobavitelju se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

77. člen

Systemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ustavi uporabniku omrežja prenos ali distribucijo energije brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik z obratovanjem svojih energetskega objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje,
- uporabnik ob pomanjkanju energije ne upošteva posebnih ukrepov o omejevanju odjema energije iz omrežja.

78. člen

Systemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja je dolžan uporabnika omrežja, ki mu je bila ustavljena dobava energije, na njegove stroške ponovno priključiti na omrežje, ko ugotovi, da je uporabnik omrežja odpravil razloge za ustavitev dobave energije. Systemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki je uporabniku omrežja neutemeljeno ustavil ali prekinil prenos ali distribucijo energije, mora v roku 24 ur na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika omrežja na svoje omrežje, računajoč od takrat, ko se ugotovi neutemeljena ustavitev ali prekinitev prenosa ali distribucije energije.

79. člen

Systemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj uporabnika omrežja, zaradi katerih mu je ustavil prenos ali distribucijo po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila. Uporabnik omrežja, ki mu je systemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja neutemeljeno ustavil ali prekinil prenos ali distribucijo energije, ima pravico do povračila škode, ki mu je bila s tem povzročena.

XI. AGENCIJA ZA ENERGIJO

80. člen

Za nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom se s tem zakonom ustanovi Agencija Republike Slovenije za energijo (v nadaljnjem besedilu: Agencija za energijo) kot neodvisna organizacija.

Agencija za energijo je javna agencija. Ustanovitelj Agencije za energijo je Republika Slovenija. Pravice ustanovitelja izvršuje vlada.

Za Agencijo za energijo se uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne agencije, razen glede vprašanj, ki jih ta zakon ureja drugače.

81. člen

Agencija za energijo opravlja regulatorne, razvojne in strokovne naloge na energetske področju z namenom, da zagotovi pregledno in nepristransko delovanje trga z električno energijo in zemeljskim plinom v interesu vseh udeležencev.

Agencija za energijo je dolžna pri sprejemanju splošnih aktov v skladu s tem zakonom pridobiti in primerno upoštevati mnenje zainteresirane javnosti.

82. člen

Sredstva za ustanovitev in poslovanje Agencije za energijo se zagotavljajo iz proračuna in lastnih virov ter iz deleža cene za uporabo omrežja, ki ga vsako leto določi vlada.

83. člen

Organa Agencije za energijo sta direktor in svet Agencije za energijo.

Direktor ali član sveta Agencije za energijo ne sme biti zaposlen ali opravljati kakršnegakoli dela v organizacijah, ki opravljajo katero od energetske dejavnosti in ne sme imeti nobene funkcije v takih organizacijah.

Direktor ali član sveta Agencije za energijo, njegov zakonec ali izvenzakonski partner ter sorodnik v ravni vrsti do vključno drugega kolena ne sme imeti lastniških deležev v organizaciji, ki opravlja energetske dejavnost ali v organizaciji, ki ima lastniški delež v taki organizaciji. Določbe tega odstavka se ne uporabljajo za lastniške deleže, pridobljene z lastniškimi certifikati v postopku lastniškega preoblikovanja družbene lastnine.

Poleg razlogov, določenih v zakonu, ki ureja javne agencije, vlada razreši direktorja Agencije za energijo ali člana sveta Agencije za energijo tudi v primeru:

- če mu je odvzeta opravilna sposobnost ali postane zdravstveno nesposoben za opravljanje dela;
- če nastopi razlog iz drugega odstavka tega člena;
- če nastopi razlog iz tretjega odstavka tega člena, razen če direktor ali član sveta Agencije za energijo ni mogel vplivati na ravnanje zakonca, izvenzakonskega partnerja ali sorodnika, hkrati pa je mogoče pričakovati, da to ne bo vplivalo na neodvisnost njegovega odločanja;
- če je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na zaporno kazen ali za povzročitev gospodarske škode.

84. člen

Za odločanje v posamičnih zadevah lahko direktor pooblasti osebo v Agenciji za energijo, ki izpolnjuje pogoje za odločanje v upravnem postopku.

Agencija za energijo odloča v posamičnih zadevah v upravnem postopku, če ta zakon ne določa drugače.

Razen v postopku izdaje licence je rok za izdajo odločbe Agencije za energijo v primerih, ko ni potreben poseben ugotovitveni postopek, dva meseca od vložitve popolne vloge. V primerih, ko je potrebno izvesti poseben ugotovitveni postopek, je rok za izdajo odločbe štiri mesece od vložitve popolne vloge.

Pri odločanju o pritožbi zoper odločbo Agencije za energijo, izdano na prvi stopnji, lahko pristojno ministrstvo odločbo le odpravi, ne more pa je spremeniti oziroma nadomestiti s svojo odločbo. Pritožba zoper odločbo Agencije za energijo ne zadrži njene izvršitve. Agencija za energijo opravlja upravno izvršbo svojih odločb.

85. člen

V primeru, da je s tem zakonom določeno, da k splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil, ki jih izdaja Agencija za energijo, daje soglasje vlada, se tako soglasje objavi skupaj s splošnim aktom.

Če vlada soglasje k splošnemu aktu Agencije za energijo iz prejšnjega odstavka zavrne, se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije le sklep o zavrnitvi skupaj z obrazložitvijo.

86. člen

Agencija za energijo najmanj enkrat letno najkasneje do 30. junija za preteklo leto predloži vladi poročilo o svojem delu in stanju na področju energetike.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora obsegati tudi:

- podatke o alokaciji čezmejnih zmogljivosti;
- podatke o mehanizmih za odpravljanje prenatrpanosti v prenosnem in distribucijskih omrežjih;
- čas, ki ga potrebujejo sistemski operaterji za priključitev in popravila;
- podatke o dostopu do omrežij in do skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- podatke o priključitvi novih proizvajalcev električne energije na omrežje;
- podatke o ločenih obračunih iz 38. člena tega zakona;
- podatke o izvajanju nalog sistemskih operaterjev iz 22., 23.a, 31. in 31.a člena tega zakona;
- oceno stopnje preglednosti in konkurenčnosti na trgu električne energije in zemeljskega plina;
- podatke o deležu posameznih proizvodnih virov v celotni strukturi električne energije posameznega dobavitelja v preteklem letu.

Poročilo iz prvega odstavka Agencija za energijo objavi na javnosti dostopen način. Pred objavo se iz poročila izločijo osebni podatki.

Agencija za energijo enkrat letno najpozneje do 31. julija poroča Komisiji Evropskih skupnosti o ugotovitvah in sprejetih ali predvidenih ukrepih o:

- predvidenem povpraševanju po električni energiji in zemeljskem plinu ter ravnotežju med ponudbo in povpraševanjem;
- predvidenih dodatnih zmogljivostih, ki se načrtujejo ali gradijo;
- kakovosti in ravni vzdrževanja omrežij;
- ukrepov ob konični obremenitvi in izpadu enega ali več dobaviteljev električne energije oziroma zemeljskega plina;
- morebitnem prevladujočem položaju na trgu z električno energijo in okoriščanju ter zatiranju konkurence. Poročilo mora vsebovati tudi pregled spremembe lastništva podjetij in ukrepov na državni ravni, s katerimi država zagotavlja zadostno število udeležencev trga, ali ukrepov, s katerimi država spodbuja povečevanje čezmejne izmenjave in konkurenco;
- vplivu ukrepov iz 32.č in 32.e člena tega zakona na konkurenčnost trga zemeljskega plina;
- skladiščnih zmogljivostih zemeljskega plina;

- dolgoročnih pogodbah o dobavi zemeljskega plina, ki so jih sklenile gospodarske družbe, ustanovljene v Republiki Sloveniji, kot izhaja iz poročil dobaviteljev iz četrtega odstavka 32.č člena tega zakona, pri čemer ne smejo biti vključeni poslovno občutljivi podatki;

- regulatornem okviru za spodbujanje novih naložb v raziskovanje in proizvodnjo zemeljskega plina, skladiščne zmogljivosti, terminale utekočinjenega zemeljskega plina in v prenosno omrežje ob upoštevanju mogočih izjem, določenih v 32.c členu tega zakona.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora biti najmanj 30 dni pred posredovanjem Komisiji Evropskih skupnosti predloženo vladi.

87. člen

Agencija za energijo ima naslednje naloge:

a) izdaja splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil o:

- metodologiji za obračunavanje omrežnine,
- metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov in sistema obračunavanja teh cen,
- metodologiji za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja,
- metodologiji za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja in za oskrbo z drugimi plini iz omrežij,
- metodologiji za pripravo tarifnih sistemov,
- načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov in načinu njihovega prikazovanja;

b) daje soglasje k:

- pravilom dodeljevanja zmogljivosti povezovalnih vodov,
- omrežnini za uporabo omrežij zemeljskega plina,
- sistemskim obratovalnim navodilom,
- splošnim pogojem za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega in distribucijskega omrežja ter zemeljskega plina iz prenosnega in (oziroma mnenje) distribucijskega omrežja,
- tarifnemu sistemu za električno energijo za tarifne odjemalce,
- pravilom za delovanje izravnalnega trga z zemeljskim plinom, pravilom za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina in pravilom za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom,
- pravilom za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo;

c) določa:

- omrežnino za uporabo elektroenergetskih omrežij,
- upravičene stroške in druge elemente omrežnine za elektroenergetska omrežja;

d) odloča:

- o izdaji in odvzemu licenc,
- v sporih iz 88. člena tega zakona;

e) nadzira:

- neodvisnost sistemskih operaterjev,
- čas, potreben za popravila prenosnih in distribucijskih omrežij,
- čas, potreben za priključitev na omrežje,
- objavo informacij o interkonektorjih, izkoriščenosti omrežja in dodelivi zmogljivosti, pri čemer se podatki obravnavajo kot zaupni,
- roke, pogoje in tarife za priključitev novih proizvajalcev,
- učinkovito ločitev distribucije in prenosa od proizvodnje in dobave ter
- stopnjo transparentnosti in stopnjo konkurenčnosti trga z zemeljskim plinom in električno energijo;

f) presoja upravičenosti stroškov izvajanja sistemskih storitev po kriterijih, ki jih uporablja za oceno stroškov operaterja omrežij;

- g) v primeru, da operater omrežja zakupi, najame ali drugače pridobi v obratovanje, upravljanje in razvoj omrežje, del omrežja ali objekte, povezane v omrežje in potrebne za delovanje omrežja, Agencija za energijo presoja upravičenost stroškov lastnika navedenih objektov po istih kriterijih za upravičenost, kot jih uporablja za oceno stroškov operaterja;
- h) sodeluje s pristojnimi organi in inšpekcijami;
- i) pripravlja letna poročila in druga poročila, ki jih predloži vladi, ter informacije za javnost;
- j) opravlja druge naloge, določene z zakonom in ustanovitvenim aktom.

87.a člen

Če sistemski operater nima s predpisi in splošnimi akti Agencije za energijo usklajenega splošnega akta, h kateremu daje po tem zakonu soglasje Agencija za energijo, lahko Agencija za energijo s svojim splošnim aktom uredi vprašanja, ki jih sistemski operater ni uredil. Če sistemski operater nima s predpisi in splošnimi akti Agencije za energijo usklajenega splošnega akta, h kateremu daje po tem zakonu soglasje vlada, mora Agencija za energijo pripraviti splošni akt, s katerim uredi vprašanja, ki jih sistemski operater ni uredil, in ga predložiti v sprejem vladi. Akti iz tega člena veljajo do uveljavitve ustreznega splošnega akta systemskega operaterja.

87.b člen

Vsaka oseba, ki izkaže pravni interes v zvezi s splošnim aktom iz točke a) 87. člena tega zakona, lahko v dveh mesecih po njegovi objavi zahteva od Agencije za energijo, da njegovo vsebino ali njegov posamezen del ponovno preizkusi. V zahtevi za ponovni preizkus mora izkazati pravni interes in jasno navesti razloge, zaradi katerih zahteva ponovni preizkus splošnega akta. Agencija za energijo v dveh mesecih od prejema zahteve iz prejšnjega odstavka opravi ponovni preizkus in vlagatelja obvesti o svojih ugotovitvah.

87.c člen

Agencija za energijo mora pred objavo splošnega akta, ki ureja izvajanje mednarodno dogovorjenih obveznosti izvajalcev gospodarskih javnih služb po tem zakonu, pridobiti soglasje vlade.

88. člen

Agencija za energijo v skladu s tem zakonom odloča v upravnem postopku na prvi stopnji v sporih med uporabniki omrežja oziroma zainteresiranimi osebami (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) ter sistemskimi operaterji oziroma organizatorjem trga v posamičnih zadevah, ki izvirajo iz:

- a) dostopa do omrežij,
- b) obračunane cene za uporabo omrežij,
- c) zatrevane kršitve splošnih dobavnih pogojev in sistemskih obratovalnih navodil,
- d) ugotovljenih odstopanj in zneskov za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter kršitev splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo,
- e) statusa posebnega odjemalca.

Agencija za energijo v skladu s tem zakonom odloča v upravnem postopku o pritožbi zoper odločbo o soglasju za priključitev iz 71. člena tega zakona.

Pred sprožitvijo postopka iz prvega odstavka tega člena mora upravičenec vložiti pisno zahtevo na systemskega operaterja za odpravo zatrevane nezakonnosti ali nepravilnosti. Sistemski operater mora na zahtevo pisno odgovoriti in navesti razloge za svojo odločitev

najkasneje v dveh mesecih od vložitve zahteve s strani upravičenca.

Zahtevo za odločanje v skladu s prvim odstavkom tega člena lahko vloži samo upravičenec, katerega zahteva je bila v celoti ali deloma zavržena s strani systemskega operaterja ali mu systemski operater pisno ni odgovoril v skladu z roki iz prejšnjega odstavka. Rok za vložitev zahteve je petnajst dni od vročitve pisnega odgovora s strani systemskega operaterja oziroma od poteka roka za odgovor iz prejšnjega odstavka.

V primeru, da je vloga za odločanje skladno s prvim odstavkom tega člena vložena na Agencijo za energijo v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom tega člena, jo Agencija za energijo zavrne kot nedovoljeno oziroma kot prepozno.

Agencija za energijo lahko po prejemu zahteve z odločbo za določen čas zadrži sklepanje pogodb, ki so povezane s postopkom, ki ga vodi, če je to nujno potrebno za varstvo pravic prizadetega upravičenca in sorazmerno glede na potrebe delovanja trga in oskrbe z energijo.

Pri svojem odločanju skladno s prvim odstavkom tega člena lahko Agencija za energijo z odločbo ugotovi nezakonnost določenega ravnanja in z odločbo naloži systemskemu operaterju sprejem ustreznih ukrepov ter sklenitev ustreznih pogodb za odpravo nezakonnosti oziroma neskladnosti s predpisi ter s splošnimi in posamičnimi akti, izdanimi za izvrševanje javnih pooblastil.

Pogodbe, ki so sklenjene v nasprotju z odločbo Agencije za energijo iz šestega in sedmega odstavka tega člena, so nične.

89. člen

Izvajalci energetske dejavnosti so dolžni dajati Agenciji za energijo vse podatke, ki so potrebni za izvajanje njenih nalog po 87. in prejšnjem členu tega zakona.

Obveznost iz prejšnjega odstavka velja tudi za organe samoupravnih lokalnih skupnosti, če je to potrebno za izvrševanje pristojnosti Agencije za energijo po tem zakonu.

Način dajanja podatkov s strani izvajalcev energetske dejavnosti, določenih v prvem odstavku tega člena, lahko Agencija za energijo predpiše s splošnim aktom.

89.a člen

Naloge nadzora nad uporabniki omrežij in systemskimi operaterji po tem zakonu, v okviru pristojnosti Agencije za energijo, izvajajo pooblaščen osebe Agencije za energijo (v nadaljevanju: pooblaščen osebe).

Osebe iz prejšnjega odstavka, ki jih pooblasti direktor Agencije za energijo, morajo izpolnjevati pogoje, ki jih zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, predpisuje za inšpektorja.

Pooblaščen osebe imajo pooblastila, da v okviru pristojnosti Agencije za energijo pridobijo vpogled v vso dokumentacijo, s katero razpolagajo uporabniki omrežij in systemski operaterji in ki je povezana z delovanjem energetskega trga, vključno s pravico do vpogleda v vse s tem povezane pogodbe systemskih operaterjev in uporabnikov omrežja.

O izvedenih ukrepih so pooblaščen osebe dolžne obveščati svet Agencije za energijo.

XII. TARIFNI SISTEM

a) Splošno

90. člen

Na podlagi tarifnega sistema se obračunava naslednja dobavljena energija iz energetske omrežij:

- elektrika na prenosnem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- elektrika na distribucijskem omrežju, razen za upravičene odjemalce;

- zemeljski plin na prenosnem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- zemeljski plin in drugi energetske plini na distribucijskem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- toplota na distribucijskem omrežju.

91. člen

Tarifni sistem je predpis, ki določa elemente za obračunavanje dobavljene energije za različne skupine odjemalcev glede na moč, vrsto in karakteristiko odjema, kvaliteto ter druge elemente.

Tarifne postavke so v denarni vrednosti izraženi elementi tarifnega sistema, ki omogočajo izračun cene energije v obračunskem obdobju.

Tarifni sistem lahko določa tarifne postavke v različnih višinah odvisno od sezone in dnevne dinamike odjema.

92. člen

Tarifna postavka, ki jo plačujejo odjemalci energije v posamezni tarifni skupini je na posameznem omrežju enaka.

Sistemske operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme s posameznimi odjemalci v tarifnih skupinah dogovoriti ugodnejše pogoje, če tak odjemalec s prilagajanjem svojega odjema prispeva k ugodnejši obremenitvi energetskega omrežja; pri tem mora odjemalce z enakim prilagajanjem obravnavati enako.

93. člen

Dobavitelj energije iz omrežja mora energijo meriti vsakemu odjemalcu. Tarifni sistem lahko določa, da se dobavljeno energijo obračunava enkrat letno ali v krajšem časovnem obdobju, v vmesnem času pa odjemalec plačuje akontacije. Na zahtevo odjemalca mora dobavitelj v vsakem trenutku obračunati dobavljeno energijo.

93.a člen

Če dobavitelj toplote iz omrežja meri dobavljeno toploto več stavbam hkrati, ki predstavljajo enega odjemalca, ali če se več stavb ogreva iz skupne kotlovnice, morajo lastniki stavb zagotoviti merjenje porabe toplote za vsako stavbo posebej, razen v primerih, ko tehnične možnosti tega ne omogočajo.

94. člen

Če se v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z več posameznimi deli dobavljena energija ne meri za vsak posamezen del stavbe, se etažni lastniki dogovorijo za način delitve stroškov. Do sklenitve dogovora se kot ključ delitve upošteva uporabna tlorisna površina posameznega dela stavbe. V primeru delitve stroškov za toploto se kot ključ delitve upošteva ogrevana tlorisna površina ali ogrevana prostornina posameznega dela stavbe.

Dogovor o načinu delitve stroškov toplote se lahko sklene na podlagi proporcionalnih razmerij ali vgraditve merilnih naprav, ki omogočajo indikacijo dejanske porabe toplote posameznega dela stavbe.

Če se etažni lastniki stavbe odločijo za vgraditev merilnih naprav, morajo upoštevati predpis, ki določa način merjenja in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli. Podlaga za delitev so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe. Etažni lastniki posameznih delov stavbe, za katere niso na razpolago podatki merilnih naprav, ker niso vgrajene oziroma pravilno nameščene ali ker ne

omogočajo njihovega odčitavanja, plačajo energijo po ključu delitve površine oziroma prostornine iz prvega odstavka tega člena, povečano na način, določen s tem predpisom tako, da se tem lastnikom onemogoča udeležba na prihrankih energije celotne stavbe doseženih z namestitvijo merilnih naprav.

Predpis iz prejšnjega odstavka izda minister, pristojen za okolje.

94.a člen

Obvezno metodologijo za pripravo tarifnih sistemov določi Agencija za energijo s splošnim aktom, h kateremu da soglasje vlada.

b) Tarifni sistem in cene posameznih vrst energije

95. člen

Tarifni sistem za električno energijo pripravi dobavitelj električne energije tarifnim odjemalcem in objavi potem, ko da nanj soglasje Agencija za energijo.

96. člen

Tarifni sistem za zemeljski plin na distribucijskem omrežju izdela in javno objavi dobavitelj tarifnim odjemalcem potem, ko da nanj soglasje pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

97. člen

Tarifni sistem za toploto na distribucijskem omrežju in dobavo drugih energetskega plinov iz omrežja izdela in javno objavi sistemski operater distribucijskega omrežja potem, ko da nanj soglasje pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

Višino tarifnih postavk za toploto na distribucijskem omrežju in dobavo drugih energetskega plinov iz omrežja izdela in javno objavi sistemski operater distribucijskega omrežja potem, ko da nanj soglasje pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

XIII. INŠPEKCIJSKI NADZOR IN VARNOST OBRATOVANJA

98. člen

Po tem zakonu zadeve inšpekcijskega nadzora opravlja energetska inšpekcija pri ministrstvu, pristojnem za energijo.

99. člen

Energetska inšpekcija izvaja nadzor nad tem ali pravne osebe oziroma posamezniki pri svojem delu upoštevajo zakone, tehnične in druge predpise ter obvezne standarde, ki veljajo za področje elektroenergetike in termoenergetike.

Energetska inšpekcija za področje elektroenergetike izvaja nadzor pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, vodov, naprav in napeljav, ki so namenjeni proizvodnji, prenosu, distribuciji, merjenju, zaščiti, vodenju, lastni porabi in porabi električne energije, in sicer:

- pri napravah za proizvodnjo električne energije v elektrarnah in toplarnah, pri napravah za prenos in distribucijo električne energije v okviru razdelilnih postaj, transformatorskih postaj, centrov vodenja ter elektroenergetskih omrežij in napeljav v objektih;
- pri izpolnjevanju tehničnih pogojev za dobavo električne energije, posebno glede prekinitev,

omejitev v dobavi in kakovosti napetosti;

- pri učinkoviti rabi električne energije v objektih in postrojih iz inšpekcijske pristojnosti;
- nad upoštevanjem določil obratovalnih navodil omrežij, objektov, postrojev ter posameznih sklopov in sistemskih obratovalnih navodil;
- nad izvajanjem predpisov, ki urejajo omejevanje obtežb in porabo električne energije;
- nad tehničnimi in drugimi pogoji iz izdanih soglasij za priključitev elektroenergetskih objektov;
- nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki delajo z elektroenergetskimi napravami v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja ter učinkovite rabe energije.

Energetska inšpekcija za področje termoenergetike izvaja nadzor pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, napeljav in naprav, ki so namenjene za proizvodnjo, prenos, shranjevanje, distribucijo, merjenje in porabo toplote, plinov, nafte in naftnih derivatov, in sicer:

- pri postrojih in napravah, ki so namenjene za proizvodnjo toplote oziroma hladu;
- pri napravah v toplotni tehniki;
- pri toplotnih postrojih in napravah, ki so namenjene za proizvodnjo električne energije in toplote za daljinsko ogrevanje ali neposredno porabo v tehnološke namene;
- pri opremi pod tlakom v uporabi;
- pri postrojih in napravah, ki uporabljajo toploto, tehnične pline, zemeljski oziroma druge energetske pline;
- pri prenosnih in distribucijskih plinovodih, naftovodih, parovodih in vročevodih ter pripadajočih napravah in opremi;
- pri polnilnicah in skladiščih utekočinjenega naftnega plina (UNP), tehničnih plinov in terminalnih polnilnicah komprimiranega zemeljskega plina (CNG);
- pri napeljavah v objektih, in sicer napeljave za toploto, hlad, tehnične pline, zemeljski plin oziroma druge energetske pline;
- pri učinkoviti rabi toplote in goriv pri napravah in postrojih;
- pri sistemih za klimatizacijo stavb;
- nad upoštevanjem določil sistemskih obratovalnih navodil prenosnih in distribucijskih omrežij za zemeljski plin in distribucijskih omrežij za oskrbo s toploto oziroma drugimi energetskimi plini;
- pri izvajanju tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja zraka in voda pri napravah in postrojih iz pristojnosti inšpekcije;
- nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki delajo z energetskimi napravami v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja ter učinkovite rabe energije.

Inšpekcijski nadzor nad izdelavo in izdajanjem energetskega izkaznic stavb izvaja gradbena inšpekcija.

100. člen

Neposredne naloge inšpekcijskega nadzora po tem zakonu opravlja energetska inšpekcija. Za inšpektorja v energetska inšpekcija je lahko imenovana oseba, ki ima končano univerzitetno izobrazbo elektrotehnične oziroma strojne smeri, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za inšpektorja ter izpolnjuje druge splošne pogoje za delo v državni upravi. Predpis o vsebini in načinu opravljanja strokovnega izpita izda minister, pristojen za energijo.

101. člen

Poleg pooblastil, ki jih ima po določbah zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, ima energetska inšpekcija pravico:

1. odrediti, da se ugotovljene nepravilnosti ali pomanjkljivosti odpravijo v roku, ki ga določi;

2. odrediti, da se ustavi nadaljnja uporaba objekta, naprav, strojev, napeljav oziroma prekine dobava energije;
3. prepovedati nadaljnjo uporabo energetskega sistema, objektov, strojev, napeljav in omrežij oziroma nadaljnje izvajanje takih del, ki ne ustrezajo tehničnim ali drugim predpisom in zaradi tega obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali nevarnost, da utegne nastati večja materialna škoda;
4. prepovedati nadaljnje upravljanje energetske naprave delavcu, ki ni strokovno usposobljen v skladu s predpisi o strokovnem usposabljanju.

102. člen

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima energetski inšpektor poleg pooblastil, ki jih ima po določbah zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor pravico pregledati objekte, tehnično in drugo dokumentacijo v skladu z namenom inšpekcijskega nadzora in zahtevati potrebna dokazila ter se po potrebi obrniti na strokovne organizacije in strokovnjake.

103. člen

(črtan)

104. člen

Podjetja in druge pravne osebe ali posameznik morajo energetskemu inšpektorju omogočiti oziroma zagotoviti nemoteno izvrševanje inšpekcijskega nadzora, mu dovoliti vstop ter mu dati na razpolago vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki se nanašajo na inšpekcijske zadeve.

105. člen

Odgovorna oseba podjetja ali druge pravne osebe ali posameznik so dolžni energetskega inšpektorja obvestiti o izvršitvi naloženih ukrepov iz odločbe najkasneje v osmih dneh po preteku roka, določenega za odpravo pomanjkljivosti.

106. člen

Odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, ki upravlja energetske objekte, naprave, stroje ali napeljave, za katere je predpisan inšpekcijski nadzor po tem zakonu, mora takoj obvestiti energetskega inšpektorja o nastalih poškodbah in okvarah, ki imajo za posledico prekinitev oziroma omejitev dobave energije ali če obstoji nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali nevarnost, da utegne nastati večja materialna škoda.

107. člen

Odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, ki izvaja dela na energetskem objektu, napravi, napeljavi oziroma stroju mora energetski inšpekciji sporočiti datum začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter datum začetka funkcionalnih in zagonskih preizkusov na energetskih napravah, napeljavah, strojih in objektih, za katere je v skladu z 49. členom tega zakona potrebno energetskega dovoljenje.

107.a člen

Odgovorna oseba podjetja ali druge pravne osebe ali posameznik, ki upravlja energetske objekte, naprave, stroje ali napeljave, mora zagotoviti izvedbo predpisanih periodičnih

pregledov in preizkusov skladno s predpisi, ki urejajo periodične preglede. Predpise iz prejšnjega odstavka izda minister.

108. člen

Ministrstvo, pristojno za energijo, lahko za opravljanje strokovnih pregledov kvalitete izvedenih del, vgrajenega materiala in doseganje projektno predvidenih parametrov tehnološkega procesa ter izdelave strokovne ocene, oziroma mnenja na področju energetike, pooblasti ustrezno strokovno institucijo ali drugo pravno osebo ali posameznika, ki je registriran za opravljanje tovrstne dejavnosti in izpolnjuje kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje, ki jih določi minister, pristojen za energijo.

XIV. KAZENSKÉ DOLOČBE

109. člen

Z globo od 41.700 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- za opravljanje dejavnosti nima licence (6. člen);
- za opravljanje dejavnosti, ki je po zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice njenega opravljanja (20., 21., 23., 23.c, 24., 30. člen tega zakona in četrti odstavek 79. člena EZ-A);
- ne zagotovi odkupa vse ponujene energije od kvalificiranih proizvajalcev (29. člen);
- ne zagotovi ločenega računovodskega spremljanja ali ne zagotovi revizije ali ne objavi računovodskih izkazov ločeno za posamezne energetske dejavnosti (drugi odstavek 38. člena);
- za energetske objekt nima pridobljenega energetskega dovoljenja (50. člen);
- ne posreduje podatkov po tem zakonu (22. in 89. člen).

Z globo od 2.000 do 4.100 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika. Postopki za ugotavljanje odgovornosti za prekrške iz prejšnjih odstavkov se ne izvajajo po hitrem postopku.

110. člen

Z globo od 20.800 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- ne omogoči pooblaščenim osebam Agencije za energijo vpogleda v dokumentacijo (tretji odstavek 89.a člena);
- ne ravna skladno z izvršljivo odločbo, s katero je energetske inšpektor odločil v okviru pooblastil določenih v 101. členu;
- prepreči ali ne omogoči energetske inšpektorju opraviti nalog inšpekcijskega nadzora ali če mu noče dati potrebnih podatkov (104. člen);
- ne obvesti energetske inšpekcije o nastalih poškodbah in okvarah (106. člen);
- ne opravi predpisanega periodičnega pregleda oziroma preskusa (prvi odstavek 107.a člena).

Z globo od 1.250 do 2.900 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

111. člen

Z globo od 12.500 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- ne ravna na način in v roku, ki ga za oblikovanje obveznih minimalnih zalog nafte in naftnih derivatov predpiše vlada (44. člen).

Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

112. člen

Z globo od 4.100 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- o začasni prekinitvi ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 75. člena);

- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da mu je bila dobava energije neutemeljeno ustavljena ali prekinjena (drugi odstavek 78. člena);

- ne dobavlja zemeljskega plina na način, ki zagotavlja pokrivanje vsaj 30% predpisanih količin dobav v primeru izrednih motenj zaradi izpada dobavnega vira ali motenj na prenosnih omrežjih zunaj Republike Slovenije (drugi odstavek 32.č člena);

- kot dobavitelj zemeljskega plina v izjemnih razmerah ne dobavlja posebnim odjemalcem zadostnih količin zemeljskega plina (prvi odstavek 32.e člena);

- kot dobavitelj zemeljskega plina ne pošlje poročila o zagotavljanju zanesljivosti dobave zemeljskega plina (četrti odstavek 32.č člena);

- kot dobavitelj zemeljskega plina v poročilu iz četrtega odstavka 32.č člena ne navede oziroma predloži potrebnih podatkov in dokazov (tretji in četrti odstavek 32.e člena);

- kot sistemski operater omrežja zemeljskega plina ne pripravi načrta nujnih ukrepov (drugi odstavek 32.f člena);

- kot sistemski operater omrežja zemeljskega plina ne izvede nujnih ukrepov ali zmanjšanja oziroma prekinitve odjema (drugi in tretji odstavek 32.f člena).

Z globo od 200 do 1.250 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

113. člen

Z globo od 2.000 eurov do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- brez soglasja sistema operaterja priključi na njegovo omrežje svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (71. člen);

- njegovi energetske objekti, naprave in napeljave ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja njihovo nemoteno delovanje in varnost ljudi ter premoženja (prvi odstavek 74. člena);

- energetske inšpekcije ne obvesti pravočasno o izvedbi ukrepov (105. člen);

- ne obvesti energetske inšpekcije o datumu začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter datumu začetka funkcionalnih in zagonskih preskusov na energetskih napravah, napeljavah in postrojih (107. člen).

Z globo od 120 do 800 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 400 do 1.200 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik kot odjemalec.

113.a člen

Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti, če samoupravna lokalna skupnost pravočasno ne sprejme energetskega koncepta (drugi odstavek 17. člena).

Energetski zakon - EZ (Uradni list RS, št. 79/99) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XV. PREHODNE DOLOČBE

114. člen

Vlada določi upravljavce omrežij in organizatorja trga v skladu s tem zakonom v 6 mesecih po njegovih uveljavitvi.

Upravljalci prenosnega ali distribucijskega omrežja predložijo sistemska obratovalna navodila v 6 mesecih po določitvi v skladu s prejšnjim odstavkom, sicer jih predpiše minister, pristojen za energetiko, oziroma organ lokalne skupnosti v skladu s četrtem odstavkom 40. člena tega zakona.

Organizator trga za električno energijo izda pravila za delovanje trga z električno energijo, na katera da vlada predhodno soglasje, v 6 mesecih po določitvi v skladu s prvim odstavkom tega člena.

115. člen

- upoštevan EZ-A

Določbe tretjega odstavka 19. člena začnejo veljati 18 mesecev po uveljavitvi tega zakona, in se do 1. 1. 2003 uporabljajo le za električno energijo proizvedeno na ozemlju Republike Slovenije. Če se pogoji za odprtost trga z električno energijo proizvedeno izven ozemlja Republike Slovenije izpolnijo pred 1. 1. 2003, lahko vlada s sklepom ta rok skrajša.

Odjemalci zemeljskega plina in izvajalci dejavnosti distribucije zemeljskega plina z letnim odjemom 25 milijonov m³ ali več na enem odjemnem mestu postanejo upravičeni odjemalci s 1. 1. 2003.

Proizvajalci električne energije na zemeljski plin postanejo upravičeni odjemalci s 1. 1. 2003.

116. člen

Vlada ustanovi Agencijo za energijo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Agencija začne opravljati svoje naloge po tem zakonu v 6 mesecih po ustanovitvi v skladu s prejšnjim odstavkom tega člena.

Agencija sprejme statut iz 85. člena tega zakona v 3 mesecih po ustanovitvi.

117. člen

- upoštevan EZ-A

Izvajalci energetskih dejavnosti morajo pridobiti licenco v skladu s tem zakonom v roku 6 mesecev po uveljavitvi uredbe iz drugega odstavka 7. člena tega zakona. Imetniki energetskih objektov, naprav in omrežij imajo pravico do poteka roka iz prvega odstavka tega člena obratovati pod pogoji, pod katerimi so obratovali ob uveljavitvi tega zakona.

Pri določitvi roka veljavnosti in drugih pogojev energetskega dovoljenja mora minister,

pristojen za energetiko, v mejah predpisanih rokov upoštevati stopnjo amortiziranosti objekta, naprave ali omrežja, čas dosedanjega obratovanja ter objektivno utemeljena pričakovanja imetnika glede časa obratovanja, ki so bila podlaga za izračun ekonomske upravičenosti investicije, hkrati pa mora biti imetniku ob spremembah pogojev energetskega dovoljenja omogočen ustrezen prilagoditven čas.

118. člen

- upoštevan EZ-A

(črtan)

119. člen

Obstoječa javna podjetja za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije so dolžna uskladiti svoje poslovanje v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona, tako da so tržne in regulirane dejavnosti, kot jih določata 19. in 20. člen, računovodsko ločene.

Določbe 38. člena tega zakona (ločeni računovodski izkazi in preglednost računov) se začnejo za dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave električne energije uporabljati s 1. 1. 2001.

Določbe 38. člena tega zakona (ločeni računovodski izkazi in preglednost računov) se začnejo za dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave zemeljskega plina uporabljati s 1. 1. 2003.

Izvajalec dejavnosti prenosa zemeljskega plina je prvič dolžan objaviti okvirne cene in druge komercialne pogoje za uporabo omrežja najkasneje do 31. 12. 2003.

120. člen

Privatizacija javnih podjetij iz prvega odstavka prejšnjega člena je možna šele po uskladitvi poslovanja v skladu s prvim odstavkom 119. člena. Privatizacija je možna v podjetjih za proizvodnjo in distribucijo električne energije ter v javnih podjetjih za pridobivanje premoga, kolikor ta zakon ne določa drugače.

Privatizacija ni možna v podjetju, ki izvaja dejavnost prenosa električne energije, upravljanja prenosnega omrežja ter organiziranja trga z električno energijo, ter v Nuklearni elektrarni Krško, d.o.o.

121. člen

Javna podjetja iz prvega odstavka prejšnjega člena se lahko privatizirajo z neposredno prodajo strateškemu partnerju, z zbiranjem ponudb ali z izdajo delnic.

Privatizacija delnic in deležev javnih podjetij iz prejšnjega člena z zamenjavo za lastniške certifikate se lahko izvede ne glede na določila prvega odstavka prejšnjega člena in prvega odstavka tega člena, v rokih, ki so predvideni z zakoni, ki urejajo lastninsko preoblikovanje in Prvi pokojninski sklad.

Do 2003 leta se lahko javna podjetja iz prvega odstavka prejšnjega člena privatizirajo največ do 45% vrednosti lastninskega deleža, s tem da delež posameznega lastnika ali povezanih družb ne sme biti večji od 24% vrednosti lastninskega deleža.

O prodaji sprejme vlada poseben sklep, v katerem določi pogoje prodaje, obseg in postopek.

122. člen

Kupnina v višini prvih 10% vrednosti lastninskega deleža, pridobljena s privatizacijo po tretjem odstavku prejšnjega člena, se iz proračuna namensko uporabi za reševanje nasedlih

investicij.

Za reševanje naslednjih investicij s sredstvi iz prejšnjega odstavka vlada ustanovi javno podjetje v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Do ustanovitve podjetja iz prejšnjega odstavka opravlja funkcijo tega podjetja javno podjetje EGS-RI d.d., Maribor.

123. člen

Inšpektorji energetskega inšpektorata, ki še nimajo strokovnega izpita iz 100. člena tega zakona, so ga dolžni opraviti najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi predpisa iz 100. člena tega zakona.

124. člen

Vlada in minister, pristojen za energetiko, izdaja predpise iz tega zakona v 1 letu po njegovi uveljavitvi.

Vlada predloži nacionalni energetski program Državnemu zboru Republike Slovenije v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

125. člen

Izvajalci dejavnosti proizvodnje električne energije morajo nasedle investicije v skladu s 26. členom prijaviti ministru, pristojnem za energetiko, najkasneje v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

126. člen

- upoštevan EZ-B

Minister, pristojen za energijo, izdaja tehnične predpise za postavitve, načrtovanje, gradnjo, obratovanje in vzdrževanje energetskih naprav, postrojev, objektov, napeljav in sistemov, s katerimi se zagotavlja varno in zanesljivo obratovanje.

Če se tehnični predpis sklicuje na standarde in so energetske naprave, postroji, sistemi in napeljave skladni z njimi, velja domneva, da so energetske naprave, postrojenja, sistemi in napeljave skladni z zahtevami tehničnega predpisa.

XVI. KONČNE DOLOČBE

127. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o energetskega gospodarstvu (Uradni list SRS, št. 33/81 in 29/86).

Do uveljavitve predpisov iz 124. člena tega zakona se uporabljajo naslednji predpisi:

- Tarifni sistem za prodajo električne energije iz elektroenergetskega sistema Slovenije (Uradni list RS, št. 84/98),
- Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije (Uradni list SRS, št. 27/85, 5/88, 23/88, 15/89 in Uradni list RS, št. 26/90),
- Pogoji za izdajanje elektroenergetskih soglasij za priključitev na elektroenergetski sistem (Uradni list SRS, št. 29/86 in 15/89),
- Merila in kriteriji za povračila za priključitev na transportno plinovodno omrežje SR Slovenije in za povečan odjem zemeljskega plina s tega omrežja (Uradni list SRS, št. 1/87),
- Merila in kriteriji za prednostno oskrbo z mazutom v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 45/87),

- Pravilnik o racionalni rabi energije pri gretju in prezračevanju objektov ter pripravi tople vode (Uradni list SRS, št. 31/84 in 35/84),
- Kriteriji o združevanju sredstev uporabnikov električne energije na 110 kV za povečanje priključne moči (Uradni list SRS, št. 15/87, 45/87 in 3/88),
- Merila in kriteriji o povračilih za nove priključitve in za povečanje obstoječih priključnih moči odjemalcev na nizki napetosti 0,4kV in napetosti 1-35kV (Uradni list SRS, št. 2/82, 1/83, 1/84, 27/85, 1/86, 50/86, 45/87 in 3/88),
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom iz transportnega omrežja (Uradni list RS, št. 77/96),
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95 in 64/95),
- Pravilnik o strokovni izobrazbi, delovnih izkušnjah ter obveznem usposabljanju in načinu preizkusa znanja delavcev, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskega sistema (Uradni list SRS, št. 30/83, 31/84 in 1/87),
- Program usposabljanja delavcev, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskega sistema (Uradni list SRS, št. 30/83 in 1/87).

128. člen

Do sprejetja delitvenih bilanc v lokalnih skupnostih izvaja lastniške pravice in subsidiarno jamči v skladu z 62. členom tega zakona tista lokalna skupnost, na teritoriju katere je sedež javnega podjetja.

129. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - EZ-A (Uradni list RS, št. 51/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

76. člen

Privatizacija pravne osebe, ki opravlja gospodarsko javno službo organiziranje trga z električno energijo, je dopustna.

77. člen

Lastniški delež države v pravni osebi, ki ima v lasti infrastrukturo, potrebno za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju distribucije električne energije, se ne sme privatizirati v obsegu, večjem od 25 odstotkov osnovnega kapitala te pravne osebe. Lastniški delež države v podjetjih za proizvodnjo električne energije, v katerih ima država na dan uveljavitve tega zakona večji delež od 75 odstotkov osnovnega kapitala, se s privatizacijo ta delež ne sme zmanjšati pod 51 odstotkov. Lastniškega deleža države v pravni osebi, ki ima v lasti infrastrukturo, potrebno za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju distribucije električne energije, se ne sme prenesti na drugo osebo, ki ni v 100% lasti države, v obsegu, večjem od 25 odstotkov osnovnega kapitala te pravne osebe.

78. člen

- upoštevati EZ-B

Izvajalci energetske dejavnosti, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo naloge sistemskega operaterja prenosnega omrežja, so dolžni zagotoviti, da se te naloge opravljajo v ločeni pravni osebi skladno s 23.b in 31.b členom zakona najkasneje z začetkom prvega naslednjega koledarskega obdobja po uveljavitvi tega zakona, za katerega pripravljajo računovodske izkaze.

Izvajalci energetske dejavnosti, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo naloge sistemskega operaterja distribucijskega omrežja, so dolžni zagotoviti, da se te naloge opravljajo v ločeni pravni osebi skladno s prvim odstavkom 23.b in prvim odstavkom 31.b člena zakona najkasneje do 1. julija 2007.

Najkasneje v 30 dneh pred dnevom ločitve so sistemski operaterji dolžni Agenciji za energijo predložiti vse statusno pravne akte, s katerimi bo ta ločitev izvedena, in vse pogodbe in druge akte, ki urejajo medsebojna razmerja med sistemskim operaterjem in ostalimi izvajalci energetske dejavnosti, nastalimi iz dosedanjih izvajalcev energetske dejavnosti.

79. člen

Izvajalec obvezne republiške gospodarske javne službe, ki prenaša več kot 75% zemeljskega plina porabljenega v Republiki Sloveniji, mora imeti za izvajanje obvezne republiške gospodarske javne službe v svoji lasti infrastrukturo potrebno za izvajanje obvezne republiške gospodarske javne službe, razen v primeru, če je infrastruktura v lasti Republike Slovenije.

V koncesijski pogodbi, s katero se prvič po uveljavitvi tega zakona podeli koncesija za izvajanje gospodarske javne službe dejavnosti sistemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina, koncedent zagotovi izvajanje ukrepov za sprostitev dolgoročno zakupljenih prenosnih zmogljivosti, ki izvirajo iz pogodb, ki jih ima ob uveljavitvi tega zakona dobavitelj plina v Republiki Sloveniji, katerega tržni delež presega 75% slovenskega trga zemeljskega plina.

V koncesijskem aktu za koncesijo gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka se lahko določijo ukrepi za sprostitev dolgoročno zakupljenih prenosnih zmogljivosti, ki se morajo sprostiti, metodo njihove razdelitve, način določitve cene in način pokrivanja morebitnih stroškov te sprostitve oziroma uporabe morebitnega dobička iz te sprostitve.

Koncesijska pogodba za izvajanje gospodarske javne službe sistemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina mora biti sklenjena do 31. decembra 2004.

80. člen

Odjemalcem, ki postanejo upravičeni odjemalci na podlagi tega zakona in ne bodo izbrali svojega dobavitelja električne energije oziroma zemeljskega plina, dobavlja električno energijo ali zemeljski plin dosedanji dobavitelj.

Do podelitve koncesije za gospodarsko javno službo dobave električne energije tarifnim odjemalcem električne energije opravljajo to javno službo javna podjetja, ki jo izvajajo v času uveljavitve tega zakona oziroma njihovi pravni nasledniki.

81. člen

Akti, ki urejajo delovanje Agencije za energijo, morajo biti usklajeni s tem zakonom najkasneje v roku dveh mesecev od njegove uveljavitve.

Agencija za energijo mora sprejeti splošne akte, ki jih določa ta zakon, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

82. člen

Direktor Agencije za energijo nadaljuje z opravljanjem svoje funkcije kot vršilec dolžnosti. Postopek za imenovanje direktorja se mora začeti najkasneje v roku dveh mesecev od sprejema ustanovitvenega akta Agencije za energijo, s katerim se Agencija za energijo preoblikuje v skladu s tem zakonom.

Člani sveta morajo biti imenovani v roku enega meseca od sprejema ustanovitvenega akta Agencije za energijo iz prejšnjega odstavka.

Direktor in člani sveta pričnejo opravljati svojo funkcijo z dnem, določenim v ustanovitvenem aktu. Do tedaj opravlja naloge in pristojnosti sveta vršilec dolžnosti direktorja iz prvega odstavka tega člena.

83. člen

Do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) se globe, določene s tem zakonom, v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni.

Določbe tega zakona, ki urejajo globe za prekršek, ki ga stori odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, se uporabljajo od začetka uporabe zakona o prekrških dalje.

84. člen

Določbe o dostopu do omrežja zemeljskega plina se pričnejo uporabljati z uveljavitvijo splošnega akta iz drugega odstavka 28. člena tega zakona, do takrat se uporabljajo določbe o dostopu do omrežja iz 32. člena zakona.

85. člen

Podzakonski predpisi, izdani na podlagi zakona, se morajo uskladiti z določbami tega zakona v enem letu od njegove uveljavitve.

Organizator trga in sistemski operaterji morajo izdati splošne akte po javnem pooblastilu, ki jih določa ta zakon, v enem letu od uveljavitve tega zakona.

Navodilo o sistemskem obratovanju prenosnega elektroenergetskega omrežja (Uradni list RS, št. 46/02), pravilnik o sistemskem obratovanju distribucijskega omrežja za električno energijo (Uradni list RS, št. 123/03) in pravilnik o sistemskih obratovalnih navodilih za prenos zemeljskega plina in upravljanje prenosnega plinovodnega omrežja (Uradni list RS, št. 65/03) prenehajo za posamezno omrežje veljati ob uveljavitvi splošnih aktov, ki urejajo sistemska obratovalna navodila posameznega omrežja.

Uredba o tarifnem sistemu za prodajo električne energije (Uradni list RS, št. 36/03) preneha veljati za posameznega dobavitelja električne energije tarifnim odjemalcem ob uveljavitvi splošnega akta, ki ureja tarifni sistem tega dobavitelja.

Uredba o določitvi splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz prenosnega omrežja (Uradni list RS, št. 10/03) in uredba o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije (Uradni list RS, št. 117/02 in 21/03 - popr.) prenehata veljati za posameznega sistemkega operaterja ob uveljavitvi splošnega akta, ki ureja splošne pogoje za dobavo in odjem električne energije in zemeljskega plina tega sistemkega operaterja.

86. člen

Postopki za izdajo energetskega dovoljenja za objekte, za katere po tem zakonu energetske dovoljenje ni potrebno in ki so ob uveljavitvi tega zakona v teku, se ustavijo.

87. člen

Ne glede na določbo drugega odstavka 11. člena tega zakona gospodinjski odjemalci postanejo upravičeni odjemalci 1. julija 2007, do takrat pa so tarifni odjemalci, razen

odjemalcev, ki odkupujejo električno energijo od kvalificiranih proizvajalcev nazivne moči do 1 MW.

88. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določbe o določitvi upravičenih odjemalcev pa se začnejo uporabljati 1. julija 2004. Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe 50. člena zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02) v delu, ki se nanaša na Agencijo za energijo.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - EZ-B (Uradni list RS, št. 118/06) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti skupaj sprejme lokalni energetske koncept iz 17. člena zakona najpozneje do 1. januarja 2011.
Ne glede na določbo prejšnjega odstavka sprejme mestna občina ali več mestnih občin skupaj lokalni energetske koncept najpozneje do 1. januarja 2009.

42. člen

Predpise iz petega odstavka 32.č člena, petega odstavka 32.e člena in petega odstavka 32.f člena zakona izda vlada najpozneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.
Vlada predpiše vrsto in obseg programov iz 66.b člena zakona najpozneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.
Predpis iz zadnjega odstavka 68.d člena zakona izda vlada v enem letu od uveljavitve tega zakona.
Minister, pristojen za okolje, izda predpise iz tretjega odstavka 68.a člena, zadnjega odstavka 68.b člena, drugega odstavka 68.c člena, zadnjega odstavka 68.č člena, zadnjega odstavka 68.e člena zakona najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

43. člen

Dobavitelji zemeljskega plina morajo prvo poročilo iz četrtega odstavka 32.č člena zakona poslati do 31. januarja 2007.
Sistemski operaterji morajo načrte iz drugega odstavka 32.f člena zakona pripraviti v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

44. člen

Določba 68.a člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2008.
Določbe prvega in drugega odstavka 68.b člena zakona se za nove stavbe začnejo uporabljati 1. januarja 2008, za obstoječe stavbe pa 1. januarja 2009. Določbe prvega odstavka 68.c člena in prvega odstavka 68.č člena zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2008.
V stavbah iz prvega odstavka 68.c člena zakona morajo biti energetske izkaznice nameščene najpozneje do 31. decembra 2010.
Za nove stavbe iz drugega odstavka 68.b člena zakona, ki so projektirane v skladu s Pravilnikom o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 42/02), je obveznost predložitve energetske izkaznice za pridobitev uporabnega dovoljenja izpolnjena z izdelanim izkazom toplotnih karakteristik stavbe v skladu s tem pravilnikom.

45. člen

Pri obstoječih stavbah morajo njihovi lastniki izpolniti obveznosti iz prvega odstavka 93.a člena zakona najpozneje do 1. septembra 2008.

46. člen

Do uvedbe eura kot denarne valute Republike Slovenije se:

- v prvem odstavku 109. člena zakona namesto zneska 41.700 eurov uporablja znesek 10,000.000 tolarjev, namesto zneska 125.000 eurov pa znesek 30,000.000 tolarjev;
- v drugem odstavku 109. člena zakona namesto zneska 2.000 eurov uporablja znesek 500.000 tolarjev, namesto zneska 4.100 eurov pa znesek 1,000.000 tolarjev;
- v prvem odstavku 110. člena zakona namesto zneska 20.800 eurov uporablja znesek 5,000.000 tolarjev, namesto zneska 125.000 eurov pa znesek 30,000.000 tolarjev;
- v drugem odstavku 110. člena zakona namesto zneska 1.250 eurov uporablja znesek 300.000 tolarjev, namesto zneska 2.900 eurov pa znesek 700.000 tolarjev;
- v prvem odstavku 111. člena zakona namesto zneska 12.500 eurov uporablja znesek 3,000.000 tolarjev, namesto zneska 125.000 eurov pa znesek 30,000.000 tolarjev;
- v drugem odstavku 111. člena zakona namesto zneska 400 eurov uporablja znesek 100.000 tolarjev, namesto zneska 2.000 eurov pa znesek 500.000 tolarjev;
- v prvem odstavku 112. člena zakona namesto zneska 4.100 eurov uporablja znesek 1,000.000 tolarjev, namesto zneska 125.000 eurov pa znesek 30,000.000 tolarjev;
- v drugem odstavku 112. člena zakona namesto zneska 200 eurov uporablja znesek 50.000 tolarjev, namesto zneska 1.250 eurov pa znesek 300.000 tolarjev;
- v prvem odstavku 113. člena zakona namesto zneska 2.000 eurov uporablja znesek 500.000 tolarjev, namesto zneska 125.000 eurov pa znesek 30.000.000 tolarjev;
- v drugem odstavku 113. člena zakona namesto zneska 120 eurov uporablja znesek 30.000 tolarjev, namesto zneska 800 eurov pa znesek 200.000 tolarjev;
- v tretjem odstavku 113. člena zakona namesto zneska 400 eurov uporablja znesek 100.000 tolarjev, namesto zneska 1.200 eurov pa znesek 300.000 tolarjev;
- v 113.a členu zakona namesto zneska 400 eurov uporablja znesek 100.000 tolarjev, namesto zneska 2.000 eurov pa znesek 500.000 tolarjev.

47. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.